

вул. С. Петлюри, 25, м. Київ, 01032,
тел.: +38 044 238-38-38, факс: +38 044 238-32-64,
e-mail: nec-kanc@ua.energy, web: ua.energy,
код ЄДРПОУ 00100227

Національна комісія, що здійснює
державне регулювання у сферах
енергетики та комунальних послуг

№ _____

Про зміни до Правил ринку

НЕК «УКРЕНЕРГО» розглянула проект постанови, що має ознаки регуляторного акта, – зміни до Правил ринку та Правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, який опублікований на офіційному веб-сайті НКРЕКП 17.02.2022 (далі – Проект), та повідомляє наступне.

Відповідно до листа НКРЕКП від 19.01.2022 № 116/22.1/5-22 щодо надання пропозицій до Правил ринку та інших нормативно правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, які будуть спрямовані на врегулювання питання певного маніпулювання на ринку, НЕК «УКРЕНЕРГО» розробила відповідні зміни до Правил ринку та надіслала їх до НКРЕКП листом від **20.01.2022 № 01/2577**.

Згодом, на лист Служби безпеки України від 12.01.2022 № 5/7/2/3-59 стосовно надання пропозицій щодо внесення змін до Правил ринку в частині фінансової гарантії, НЕК «УКРЕНЕРГО» надала зазначені зміни до НКРЕКП листом від **27.01.2022 № 01/3586**.

Крім того, на виконання рішень Протоколу наради щодо обговорення шляхів удосконалення правил роботи учасників ринку електричної енергії, проведеної в НКРЕКП 21.01.2022, НЕК «УКРЕНЕРГО» надала варіанти вирішення проблеми маніпулювання на ринку електричної енергії та відповідні зміни до Правил ринку. Зазначені матеріали були направлені до НКРЕКП листом від **28.01.2022 № 01/4114**.

Проте, незважаючи на зазначені пропозиції, Проект, який має на меті запобігання діям учасників ринку, що можуть містити ознаки маніпулювання, фактично не містить напрацювань та пропозицій ОСП, які були надані до НКРЕКП, в тому числі і в результаті опрацювання звернень НКРЕКП.

Водночас, вважаємо за необхідне зауважити, що згідно із статтею 2 Закону України «Про ринок електричної енергії» Правила ринку розробляються і адмініструються оператором системи передачі та затверджуються Регулятором. Проте, переважна більшість пунктів Проекту не були розроблені, погоджені та/або надані ОСП, і не можуть бути прийняті через те, що призведуть до суттєвих змін до системи управління ринком та не обговорювались заздалегідь з учасниками ринку на робочих групах в НЕК «УКРЕНЕРГО» (детальні коментарі по Проекту – у додатку до цього листа).

Беручи до уваги зазначене, просимо врахувати надані листами від 20.01.2022 № 01/2577, від 27.01.2022 № 01/3586 та від 28.01.2022 № 01/4114 зауваження та пропозиції НЕК «УКРЕНЕРГО», як ОСП, та ініціювати внесення відповідних змін.

ДОКУМЕНТ ПІДПИСАНО КЕП

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000001EA22300B3B89000
Підписувач Вишневський Микита Володимирович
Дійсний з 2/18/2021 9:36:23 AM по 2/18/2023 9:36:23 AM

НЕК "Укренерго"

Вих. № 01/9433
від 23.02.2022

Водночас, пропонуємо обговорити пропозиції, що запропоновані НКРЕКП Проектом та які суперечать змінам, що були подані раніше ОСП, на робочих групах з учасниками ринку на базі НЕК «УКРЕНЕРГО».

Директор з ринкових операцій

Вишневський М.В.

Пропозиції НЕК «УКРЕНЕРГО» до проєкту постанови, що має ознаки регуляторного акта, – зміни до Правил ринку

Проект змін до Правил ринку	Пропозиції НЕК «УКРЕНЕРГО»	Обґрунтування
<p>1.1.2. У цих Правилах терміни вживаються в таких значеннях:</p> <p>користувач СУР – сертифікований ОСП працівник учасника ринку, уповноважений на здійснення операцій на ринку із застосуванням СУР;».</p> <p>реєстр користувачів СУР – реєстр, який створює та адмініструє ОСП. До реєстру включається інформація про уповноважених осіб учасників ринку, яким доручається здійснювати операції на ринку із застосуванням СУР;</p>	<p>1.1.2. У цих Правилах терміни вживаються в таких значеннях:</p> <p>~~користувач СУР – сертифікований ОСП працівник учасника ринку, уповноважений на здійснення операцій на ринку із застосуванням СУР;».~~</p> <p>реєстр користувачів СУР – реєстр, який створює та адмініструє ОСП. До реєстру включається інформація про уповноважених осіб учасників ринку, яким доручається здійснювати операції на ринку із застосуванням СУР;</p>	<p>Запропоновані зміни не зможуть повноцінно використовуватись за умов відсутності законодавчого визначення самого поняття «сертифікація». Ключовим є розуміння того, чи має бути заборонено роботу в СУР за відсутності сертифікації. Якщо так – ми фактично позбавляємо учасників ринку можливості ведення діяльності. Є практика щодо обов’язкової наявності у учасника відповідного ринку певної кількості сертифікованих осіб. Це значно полегшує ситуацію. Крім того, СУР знаходиться у постійному розвитку. Отже, одноразова сертифікація проблем не вирішує. Вона має бути поновлюваною. А це є постійна діяльність НЕК «УКРЕНЕРГО», яка не є безкоштовною. Отже, в такий спосіб НЕК «УКРЕНЕРГО» змушують підвищувати операційні витрати.</p> <p>Крім того, відповідно до розділу 1.11 Правил ринку, учасники ринку мають право на доступ до інформації, що міститься в базах даних системи управління ринком, що їх безпосередньо стосується. Тому зареєстрований учасник ринку уже має право на доступ шляхом передбаченим в розділі 1.11 Правил ринку.</p>
<p>1.11.9. Авторизація користувачів у СУР здійснюється за умови включення користувача до реєстру користувачів СУР.</p>	<p>~~1.11.9. Авторизація користувачів у СУР здійснюється за умови включення користувача до реєстру користувачів СУР.~~</p>	<p>Авторизація – автоматичний процес, який відбувається кожного разу при вході в систему. Фактично сказане означає, що</p>

		перевірка на реєстр, правила ведення якого не визначені взагалі, має бути частиною постійно повторюваного автоматичного процесу. Є обґрунтоване враження, що термін «Авторизація» використаний недоречно.
<p>1.12.8. ОСП організовує навчання працівників учасника ринку користуванню СУР та забезпечує підтримку та інструктування. За результатами навчання ОСП сертифікує користувачів СУР та включає їхні дані до реєстру користувачів СУР.</p> <p>Користувач СУР може бути уповноважений на здійснення операцій у СУР лише одним учасником ринку.</p> <p>ОСП розробляє та оприлюднює на офіційному вебсайті порядок проведення навчання та сертифікації користувачів СУР.</p> <p>ОСП надає Регулятору доступ до реєстру користувачів СУР.</p>	<p>~~1.12.8. ОСП організовує навчання працівників учасника ринку користуванню СУР та забезпечує підтримку та інструктування. За результатами навчання ОСП сертифікує користувачів СУР та включає їхні дані до реєстру користувачів СУР.~~</p> <p>~~Користувач СУР може бути уповноважений на здійснення операцій у СУР лише одним учасником ринку.~~</p> <p>~~ОСП розробляє та оприлюднює на офіційному вебсайті порядок проведення навчання та сертифікації користувачів СУР.~~</p> <p>~~ОСП надає Регулятору доступ до реєстру користувачів СУР.~~</p>	<p>Щодо навчання учасників ринку користуванню програмним забезпеченням, то ОСП забезпечує підтримку та інструктування учасників ринку, а також надає необхідні інструкції. Крім того, створений відділ підтримки СУР, а також успішно працює контакт-центр та визначені уповноважені особи в кожному з підрозділів, які змушені функціонувати незалежно від дня тижня або ж часу доби. Також вважаємо за необхідне зазначити, якщо користувач СУР може бути уповноважений на здійснення операцій у СУР лише одним учасником ринку, то дане зобов'язання суперечить Кодексу законів про працю України, оскільки працівник може працювати за сумісництвом в декількох компаніях, яким вважливо мати доступ до СУР.</p>
<p>6.1.12. Для учасника ринку, який є СВБ та електропостачальником або трейдером та не здійснював діяльність на ринку електричної енергії протягом попередніх 30 днів перед торговим днем d, розмір необхідної фінансової гарантії для кожного торгового дня d впродовж 10 днів, наступних за першим торговим днем d, розраховується за формулою</p>	<p>~~6.1.12. Для учасника ринку, який є СВБ та електропостачальником або трейдером та не здійснював діяльність на ринку електричної енергії протягом попередніх 30 днів перед торговим днем d, розмір необхідної фінансової гарантії для кожного торгового дня d впродовж 10 днів, наступних за першим торговим днем d, розраховується за формулою~~</p>	<p>Для електропостачальників та трейдерів, що не вели діяльності попередні 30 календарних днів запропонована НКРЕКП формула розрахунку необхідної фінансової гарантії буде дорівнювати нулю.</p> <p>В усіх випадках з електропостачальниками або трейдерами, які не здійснювали діяльність на ринку електричної енергії</p>

<p> $FG_{gr,d,z} = (Wsel_{gr,d,z} \cdot K1_{gr,d,z} + \sum_{e \in gr} P_e^{cons} \cdot 24 \cdot K3_{gr,d,z}) \cdot N_{gr} \cdot d_{-30}^{dmax(IMSP_{z,t})} + Dt_{gr,d,z},$ де </p> <p> P_e^{cons} – дозволена потужність об'єкта споживача, з яким укладено договір про постачання, визначена умовами договору про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії, МВт; </p> <p> $d_{-30}^{dmax(IMSP_{z,t})}$ - максимальна ціна небалансу електричної енергії за попередні 30 днів перед торговим днем d по кожній зоні z. </p> <p> Розрахунок фінансової гарантії після 10 днів, наступних за першим торговим днем d, здійснюється згідно з пунктом 6.1.11 цих Правил. </p>	<p> <del> $FG_{gr,d,z} = (Wsel_{gr,d,z} \cdot K1_{gr,d,z} + \sum_{e \in gr} P_e^{cons} \cdot 24 \cdot K3_{gr,d,z}) \cdot N_{gr} \cdot d_{-30}^{dmax(IMSP_{z,t})} + Dt_{gr,d,z},$ де </del> </p> <p> <del> P_e^{cons} – дозволена потужність об'єкта споживача, з яким укладено договір про постачання, визначена умовами договору про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії, МВт; </del> </p> <p> <del> $d_{-30}^{dmax(IMSP_{z,t})}$ – максимальна ціна небалансу електричної енергії за попередні 30 днів перед торговим днем d по кожній зоні z. </del> </p> <p> <del> Розрахунок фінансової гарантії після 10 днів, наступних за першим торговим днем d, здійснюється згідно з пунктом 6.1.11 цих Правил. </del> </p>	<p> протягом попередніх 30 днів перед торговим днем d, $K1_{gr,d,z} = 0$. </p> <p> $K1_{gr,d,z} = \frac{Wimb_{gr,z}}{Wsel_{gr,d,z}}$, $Wimb_{gr,z} = 0$ (максимальний обсяг небалансу електричної енергії для учасників ринку тр, що входять до балансуючої групи СББ gr, за один день за попередні 30 днів перед торговим днем d). </p> <p> Тому вираз $(Wsel_{gr,d,z} \cdot K1_{gr,d,z}) = 0$. </p> <p> У випадку, якщо складова формули розрахунку фінансової гарантії $Wsel_{gr,d,z} = 0$, тоді $(Wsel_{gr,d,z} \cdot K1_{gr,d,z}) = 0$. </p> <p> $K3_{gr,d,z}$ дорівнюватиме нулю в обох випадках його розрахунку за рахунок нульових небалансів та відсутності споживачів. </p> <p> Якщо $K3_{gr,d,z} = Kimb_{gr}^{d-30}$ </p> <p> $Kimb_{gr}^{d-30} = \max_{d-30,d} \left(\frac{(\sum_{mp}^{gr} \sum_t^d Wimb_{mp,t,z})}{Wcons_{gr,d,z}} \right),$ при цьому $Wimb_{mp,t,z} = 0$, </p> <p> тоді $\sum_{e \in gr} P_e^{cons} \cdot 24 \cdot K3_{gr,d,z} = 0$. (відповідно до роз'яснення НКРЕКП від 17.05.2021 № 5985/22.3/7-21). </p> <p> В частині показника P_e, то в підприємств, які не мають споживачів не було зареєстровано, відповідно, $теж=0$. Водночас, зауважимо, що листами від 27.01.2022 № 01/3586 та від 28.01.2022 № 01/4114 ми зазначали, що такі ситуації може полікувати лише так званий "вхідний" квиток. </p>
---	---	--

		<p>Аналіз діяльності нових учасників ринку в СУР без наявної ФГ показує, що нові учасники ринку та учасники ринку, які не здійснювали діяльність на ринку електричної енергії протягом попередніх 30 днів перед торговим днем, можуть створювати негативні небаланси за наявності споживачів, щодо яких учасник ринку є діючим електропостачальником, або у разі споживання е/е для власних потреб. Тому для уникнення накопичення непередбачуваних негативних небалансів такими учасниками ринку потрібно акцентувати увагу на їхні прогнозовані показники споживання.</p>
--	--	---

Національна енергетична компанія

вул. С. Петлюри, 25, м. Київ, 01032,
тел.: +38 044 238-38-38, факс: +38 044 238-32-64,
e-mail: nec-kanc@ua.energy, web: ua.energy,
код ЄДРПОУ 00100227

Національна комісія, що здійснює
державне регулювання у сферах
енергетики та комунальних послуг

№ _____

Про зміни до Правил ринку

НЕК «УКРЕНЕРГО» розглянула проект постанови, що має ознаки регуляторного акта, – зміни до Правил ринку та Правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, який опублікований на офіційному веб-сайті НКРЕКП 09.05.2022 (далі – Проект), та повідомляє наступне.

Листом від 23.02.2022 № 01/9433 НЕК «УКРЕНЕРГО» надала свої зауваження до зазначеного проекту. Крім того, ми повідомили НКРЕКП, що пропозиції та зауваження, які були надані Адміністратором розрахунків листами від 20.01.2022 № 01/2577, від 27.01.2022 № 01/3586 та від 28.01.2022 № 01/4114 **не були враховані в проекті**, який був опублікований 17.02.2022. Наразі вимушені зазначити, що в проекті, який опублікований 09.05.2022, дані зміни також відсутні.

Варто зауважити, що вищезазначені проекти змін були розроблені Адміністратором розрахунків на виконання запиту від Служби безпеки України, від НКРЕКП, а також за результатами робочих нарад, які були проведені в НКРЕКП.

Відповідно до листа НКРЕКП від 19.01.2022 № 116/22.1/5-22 щодо надання пропозицій до Правил ринку та інших нормативно правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, які будуть спрямовані на врегулювання питання певного маніпулювання на ринку, НЕК «УКРЕНЕРГО» розробила відповідні зміни до Правил ринку та надіслала їх до НКРЕКП листом від **20.01.2022 № 01/2577**.

Згодом, на лист Служби безпеки України від 12.01.2022 № 5/7/2/3-59 стосовно надання пропозицій щодо внесення змін до Правил ринку в частині фінансової гарантії, НЕК «УКРЕНЕРГО» надала зазначені зміни до НКРЕКП листом від **27.01.2022 № 01/3586**.

Крім того, на виконання рішень Протоколу наради щодо обговорення шляхів удосконалення правил роботи учасників ринку електричної енергії, проведеної в НКРЕКП 21.01.2022, НЕК «УКРЕНЕРГО» надала варіанти вирішення проблеми маніпулювання на ринку електричної енергії та відповідні зміни до Правил ринку. Зазначені матеріали були направлені до НКРЕКП листом від **28.01.2022 № 01/4114**.

Проте, незважаючи на зазначені пропозиції, Проект, який має на меті запобігання діям учасників ринку, що можуть містити ознаки маніпулювання, фактично не містить напрацювань та пропозицій ОСП, які були надані до НКРЕКП, в тому числі і в результаті опрацювання звернень НКРЕКП.

Водночас, вважаємо за необхідне зауважити, що згідно із статтею 2 Закону України «Про ринок електричної енергії» Правила ринку розробляються і адмініструються оператором системи передачі та затверджуються Регулятором. Проте, переважна більшість пунктів Проекту не були розроблені, погоджені та/або надані ОСП, і не можуть бути прийняті через те, що призведуть до суттєвих змін до системи управління ринком, не

ДОКУМЕНТ ПІДПИСАНО КЕП

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000001A7E2D00C52F9C00
Підписувач Кондрашов Дмитро Олександрович
Дійсний з 02.12.2021 10:05:09 по 02.12.2023 10:05:09

НЕК "Укренерго"

Вих. № 01/18947
від 16.05.2022

призведуть до бажаних результатів (зокрема, щодо розрахунку фінансової гарантії) та не обговорювались заздалегідь з учасниками ринку на робочих групах в НЕК «УКРЕНЕРГО» (детальні коментарі по Проекту – у додатку до цього листа).

Беручи до уваги зазначене, просимо врахувати надані листами від 20.01.2022 № 01/2577, від 27.01.2022 № 01/3586 та від 28.01.2022 № 01/4114 зауваження та пропозиції НЕК «УКРЕНЕРГО», як ОСП, та ініціювати внесення відповідних змін. Ці, зміни, зокрема, надані у додатку до цього листа як пропозиції до оприлюдненого проекту змін до Правил ринку.

Начальник Департаменту
адміністратора розрахунків

Кондрашов Д.О.

Пропозиції НЕК «УКРЕНЕРГО» до проєкту постанови, що має ознаки регуляторного акта, – зміни до Правил ринку

Проект змін до Правил ринку	Пропозиції НЕК «УКРЕНЕРГО»	Обґрунтування
<p>1.1.2. У цих Правилах терміни вживаються в таких значеннях:</p> <p>користувач СУР – сертифікований ОСП працівник учасника ринку, уповноважений на здійснення операцій на ринку із застосуванням СУР;».</p> <p>реєстр користувачів СУР – реєстр, який створює та адмініструє ОСП. До реєстру включається інформація про уповноважених осіб учасників ринку, яким доручається здійснювати операції на ринку із застосуванням СУР;</p>	<p>1.1.2. У цих Правилах терміни вживаються в таких значеннях:</p> <p>~~користувач СУР – сертифікований ОСП працівник учасника ринку, уповноважений на здійснення операцій на ринку із застосуванням СУР;».~~</p> <p>~~реєстр користувачів СУР – реєстр, який створює та адмініструє ОСП. До реєстру включається інформація про уповноважених осіб учасників ринку, яким доручається здійснювати операції на ринку із застосуванням СУР;~~</p>	<p>Запропоновані зміни не зможуть повноцінно використовуватись за умов відсутності законодавчого визначення самого поняття «сертифікація». Ключовим є розуміння того, чи має бути заборонено роботу в СУР за відсутності сертифікації. Якщо так – ми фактично позбавляємо учасників ринку можливості ведення діяльності. Є практика щодо обов’язкової наявності у учасника відповідного ринку певної кількості сертифікованих осіб. Це значно полегшує ситуацію. Крім того, СУР знаходиться у постійному розвитку. Отже, одноразова сертифікація проблем не вирішує. Вона має бути поновлюваною. А це є постійна діяльність НЕК «УКРЕНЕРГО», яка не є безкоштовною. Отже, в такий спосіб НЕК «УКРЕНЕРГО» змушують підвищувати операційні витрати.</p> <p>Крім того, відповідно до розділу 1.11 Правил ринку, учасники ринку мають право на доступ до інформації, що міститься в базах даних системи управління ринком, що їх безпосередньо стосується. Тому зареєстрований учасник ринку уже має право на доступ шляхом передбаченим в розділі 1.11 Правил ринку.</p>
<p>1.8.4. АР здійснює спостереження за ринком електричної енергії з метою виявлення маніпулювання, у тому числі здійснює аналіз джерела походження електричної енергії.</p> <p>На період дії спеціальних обов’язків, покладених на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування</p>	<p>1.8.4. АР здійснює спостереження за ринком електричної енергії з метою виявлення маніпулювання, у тому числі здійснює аналіз джерела походження електричної енергії.</p> <p>~~На період дії спеціальних обов’язків, покладених на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування~~</p>	<p>Пропонуємо зазначити чіткі критерії «маніпулювання» ринком, контроль за виконанням яких здійснюватиметься АР і інформація про які надаватиметься Регулятору. Пропонуємо також доповнити перелік визначення маніпулювання також наявністю значних обсягів небалансу за оперативними</p>

<p>ринку електричної енергії, маніпулюванням ринку, щодо якого здійснюється аналіз, є:</p> <p>наявність у учасника ринку, крім виробників та гарантованого покупця, від'ємного сальдованого значення зареєстрованих обсягів електричної енергії за розрахунковий період;</p> <p>здійснення учасником ринку, крім виробників та гарантованого покупця, продажу електричної енергії на РДН та купівлі електричної енергії на ВДР на розрахунковий період.</p> <p>наявність у учасника ринку, який є СВБ, крім виробників та гарантованого покупця, величини негативного небалансу обсягом більше ніж 50 МВт за добу протягом трьох календарних днів, що передують дню d, за оперативними даними комерційного обліку</p> <p>Сальдоване значення зареєстрованих обсягів електричної енергії – це різниця між сумарним обсягом купівлі електричної енергії учасником ринку за ДД, купівлі електричної енергії на РДН, ВДР та імпорту електричної енергії та сумарним обсягом продажу електричної енергії учасником ринку за ДД, продажу електричної енергії на РДН, ВДР та експорту електричної енергії.</p> <p>У випадку виявлення ознак можливого маніпулювання ринком зі сторони учасника ринку АР</p>	<p>~~ринку електричної енергії,~~ Маніпулюванням ринку, щодо якого здійснюється аналіз, зокрема, є:</p> <p>наявність у учасника ринку, крім виробників та гарантованого покупця, від'ємного сальдованого значення зареєстрованих обсягів електричної енергії за розрахунковий період;</p> <p>здійснення учасником ринку, крім виробників та гарантованого покупця, продажу електричної енергії на РДН та купівлі електричної енергії на ВДР на один розрахунковий період;</p> <p>надання неправдивої інформації на запит ОСП, що призводить до того, що ОСП вводиться в оману, діючи на основі цих показників або звітів;</p> <p>для виробників електричної енергії, які використовують генеруючі одиниці типу D, незалежно від наявності інших ліцензій, наявність протягом 3 календарних днів підряд обсягу продажу на ринку за торговий день D більшого ніж 125% від обсягу відпуску електроенергії в цей день D;</p> <p>наявність у учасника ринку, крім виробників та гарантованого покупця, величини негативного небалансу обсягом більше ніж 100 МВт*год за торговий день протягом трьох (3-х) попередніх календарних днів або більш ніж 200 МВт*год за один торговий день за оперативними даними комерційного обліку.</p> <p>Сальдоване значення зареєстрованих обсягів електричної енергії – це різниця між сумарним обсягом купівлі електричної енергії учасником ринку за ДД, купівлі електричної енергії на РДН, ВДР та імпорту електричної енергії та сумарним обсягом продажу електричної енергії учасником ринку за ДД, продажу електричної енергії на РДН, ВДР та експорту електричної енергії.</p> <p>У випадку виявлення ознак можливого маніпулювання ринком зі сторони учасника ринку АР в найкоротший термін повідомляє про це Регулятора та відповідного учасника ринку.</p>	<p>даними комерційного обліку для можливості надання запиту учасникам ринку з цього питання. При цьому, пропонуємо контролювати не лише СВБ, а і всіх учасників ринку, а також контролювати не тільки 3 підряд дні, а й один день в разі перевищення певного обсягу (для унеможливлення випадків, коли 2 дні був значний негативний небаланс, а на третій його не було – і, як результат, жодного маніпулювання).</p>
---	---	---

на наступний робочий день повідомляє про це Регулятора та відповідного учасника ринку.		
(пункт не виноситься на схвалення)	<p>1.8.5. АР може звернутись до учасників ринку щодо надання підтвердження джерела походження електричної енергії.</p> <p>За умови ненадання відповіді протягом робочого дня, наступного за днем запиту від ОСП щодо джерела походження електроенергії, такий учасник ринку з дня, наступного за днем неотримання відповіді, набуває статусу «Переддефолтний».</p>	<p>Даний пункт є похідною від пункту 1.8.4, який винесено на схвалення, і тому прохання його розглянути також.</p> <p>Пропонуємо надавати статус «Переддефолтний» тим учасникам ринку, які не надали відповідь на запит щодо джерел походження електроенергії. Інакше такий запит не має жодного сенсу – учасники ринку просто не надаватимуть відповідь.</p>
1.11.9. Авторизація користувачів у СУР здійснюється за умови включення користувача до реєстру користувачів СУР.	~~1.11.9. Авторизація користувачів у СУР здійснюється за умови включення користувача до реєстру користувачів СУР.~~	<p>Авторизація – автоматичний процес, який відбувається кожного разу при вході в систему. Фактично сказане означає, що перевірка на реєстр, правила ведення якого не визначені взагалі, має бути частиною постійно повторюваного автоматичного процесу. Є обґрунтоване враження, що термін «Авторизація» використаний недоречно.</p>
<p>1.12.8. ОСП організовує навчання працівників учасника ринку користуванню СУР та забезпечує підтримку та інструктування. За результатами навчання ОСП сертифікує користувачів СУР та включає їхні дані до реєстру користувачів СУР.</p> <p>Користувач СУР може бути уповноважений на здійснення операцій у СУР лише одним учасником ринку.</p> <p>ОСП розробляє та оприлюднює на офіційному вебсайті порядок проведення навчання та сертифікації користувачів СУР.</p> <p>ОСП надає Регулятору доступ до реєстру користувачів СУР.</p>	<p>~~1.12.8. ОСП організовує навчання працівників учасника ринку користуванню СУР та забезпечує підтримку та інструктування. За результатами навчання ОСП сертифікує користувачів СУР та включає їхні дані до реєстру користувачів СУР.~~</p> <p>~~Користувач СУР може бути уповноважений на здійснення операцій у СУР лише одним учасником ринку.~~</p> <p>~~ОСП розробляє та оприлюднює на офіційному вебсайті порядок проведення навчання та сертифікації користувачів СУР.~~</p> <p>~~ОСП надає Регулятору доступ до реєстру користувачів СУР.~~</p>	<p>Щодо навчання учасників ринку користуванню програмним забезпеченням, то ОСП забезпечує підтримку та інструктування учасників ринку, а також надає необхідні інструкції. Крім того, створений відділ підтримки СУР, а також успішно працює контакт-центр та визначені уповноважені особи в кожному з підрозділів, які змушені функціонувати незалежно від дня тижня або ж часу доби. Також вважаємо за необхідне зазначити, якщо користувач СУР може бути уповноважений на здійснення операцій у СУР лише одним учасником ринку, то дане зобов'язання суперечить Кодексу законів про працю України, оскільки працівник може працювати за сумісництвом в декількох компаніях, яким важливо мати доступ до СУР.</p>

<p>6.1.11. Для кожної СВБ gr для кожного торгового дня d по торговій зоні z розраховується розмір необхідної фінансової гарантії за формулою: (далі – за текстом)</p>	<p>6.1.11. Для кожної СВБ gr для кожного торгового дня d по торговій зоні z розраховується розмір необхідної фінансової гарантії за формулою: (далі – за текстом)</p>	<p>Пропонуємо видалити уточнення як зайве – фінансова гарантія і так розраховується окремо по зоні (надані у формулі індекси свідчать про це)</p>
<p>6.1.12. Для учасника ринку, який є СВБ та електропостачальником або трейдером та не здійснював діяльність на ринку електричної енергії протягом попередніх 30 днів перед торговим днем d, розмір необхідної фінансової гарантії для кожного торгового дня d впродовж 10 днів, наступних за першим торговим днем d, розраховується за формулою</p> $FG_{gr,d,z} = (Wsel_{gr,d,z} \cdot K1_{gr,d,z} + \sum_{e \in gr} P_e^{cons} \cdot 24 \cdot K3_{gr,d,z}) \cdot N_{gr,d-30}^{d \max(IMSP_{z,t})} + Dt_{gr,d,z},$ <p>де</p> <p>P_e^{cons} – дозволена потужність об'єкта споживача, з яким укладено договір про постачання, визначена умовами договору про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії, МВт;</p> <p>$d-30 \max(IMSP_{z,t})$ - максимальна ціна небалансу електричної енергії за попередні 30 днів перед торговим днем d по кожній зоні z.</p> <p>Розрахунок фінансової гарантії після 10 днів, наступних за першим торговим днем d, здійснюється згідно з пунктом 6.1.11 цих Правил.</p>	<p>~~6.1.12. Для учасника ринку, який є СВБ та електропостачальником або трейдером та не здійснював діяльність на ринку електричної енергії протягом попередніх 30 днів перед торговим днем d, розмір необхідної фінансової гарантії для кожного торгового дня d впродовж 10 днів, наступних за першим торговим днем d, розраховується за формулою~~</p> <del> $FG_{gr,d,z} = (Wsel_{gr,d,z} \cdot K1_{gr,d,z} + \sum_{e \in gr} P_e^{cons} \cdot 24 \cdot K3_{gr,d,z}) \cdot N_{gr,d-30}^{d \max(IMSP_{z,t})} + Dt_{gr,d,z},$ </del> <p>~~де~~</p> <p>~~P_e^{cons} – дозволена потужність об'єкта споживача, з яким укладено договір про постачання, визначена умовами договору про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії, МВт;~~</p> <p>~~$d-30 \max(IMSP_{z,t})$ – максимальна ціна небалансу електричної енергії за попередні 30 днів перед торговим днем d по кожній зоні z.~~</p> <p>~~Розрахунок фінансової гарантії після 10 днів, наступних за першим торговим днем d, здійснюється згідно з пунктом 6.1.11 цих Правил.~~</p>	<p>1. Невідомо, як робити розрахунок «попередніх 30 днів», цього «триггеру» нема в ММС, а вручну робити для всіх на щоденній основі неможливо.</p> <p>2. Якщо учасник не здійснював 29 днів діяльність, то він не підпадає під цей пункт.</p> <p>Для електропостачальників та трейдерів, що не вели діяльності попередні 30 календарних днів запропонована НКРЕКП формула розрахунку необхідної фінансової гарантії буде дорівнювати нулю.</p> <p>В усіх випадках з електропостачальниками або трейдерами, які не здійснювали діяльність на ринку електричної енергії протягом попередніх 30 днів перед торговим днем d, $K1_{gr,d,z} = 0$.</p> $K1_{gr,d,z} = \frac{Wimb_{gr,z}}{Wsel_{gr,d,z}}, \quad Wimb_{gr,z} = 0$ <p>(максимальний обсяг небалансу електричної енергії для учасників ринку tr, що входять до балансуючої групи СВБ gr, за один день за попередні 30 днів перед торговим днем d).</p> <p>Тому вираз $(Wsel_{gr,d,z} \cdot K1_{gr,d,z}) = 0$.</p> <p>У випадку, якщо складова формули розрахунку фінансової гарантії $Wsel_{gr,d,z} = 0$, тоді $(Wsel_{gr,d,z} \cdot K1_{gr,d,z}) = 0$.</p> <p>$K3_{gr,d,z}$ дорівнюватиме нулю в обох випадках його розрахунку за рахунок нульових небалансів та відсутності споживачів.</p> <p>Якщо $K3_{gr,d,z} = Kimb_{gr}^{d-30}$</p>

		<p>$Kimb_{gr}^{d-30} = \max_{d-30,d} \left(\frac{(\sum_{mp}^{gr} \sum_t^d Wimb_{mp,t,z})}{Wcons_{gr,d,z}} \right),$ при цьому $Wimb_{mp,t,z} = 0$, тоді $\sum_{e \in gr} P_e^{cons} \cdot 24 \cdot K3_{gr,d,z} = 0$. (відповідно до роз'яснення НКРЕКП від 17.05.2021 № 5985/22.3/7-21).</p> <p>Додатково, «дозволена потужність об'єкта споживача, з яким укладено договір про постачання, визначена умовами договору про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії», в ММС відсутня, і її використання при розрахунку фінансової гарантії недоцільно.</p> <p>В частині показника P_e, який би він не був, то в підприємств, які не мають споживачів, такого показника не було зареєстровано, і відповідно, ця складова теж = 0. Водночас, зауважимо, що листами від 27.01.2022 № 01/3586 та від 28.01.2022 № 01/4114 ми зазначали, що такі ситуації може полікувати лише так званий "вхідний" квиток. При цьому, запропонований НЕК «Укренерго» механізм не потребує внесення змін до ММС і може бути реалізований в разі прийняття відповідних змін до ММС.</p> <p>Аналіз діяльності нових учасників ринку в СУР без наявної ФГ показує, що нові учасники ринку та учасники ринку, які не здійснювали діяльність на ринку електричної енергії протягом попередніх 30 днів перед торговим днем, можуть створювати негативні небаланси за наявності споживачів, щодо яких учасник ринку є діючим електропостачальником, або у разі споживання е/е для власних потреб. Тому для уникнення накопичення непередбачуваних негативних небалансів такими учасниками</p>
--	--	---

		<p>ринку потрібно акцентувати увагу на їхні прогнозовані показники споживання.</p> <p>Враховуючи пункти 1 та 2, а також пояснення нижче, пропонуємо не приймати зазначені зміни і погодити редакцію, надану НЕК «Укренерго» в пропозиціях.</p>
<p>~~6.1.12. Для учасника ринку, який є СВБ та електропостачальником або трейдером та не здійснював діяльність на ринку електричної енергії протягом попередніх 30 днів перед торговим днем d, розмір необхідної фінансової гарантії для кожного торгового дня d впродовж 10 днів, наступних за першим торговим днем d, розраховується за формулою~~</p> <del> $FG_{gr,d,z} = (Wsel_{gr,d,z} \cdot K1_{gr,d,z} + \sum_{e \in gr} \frac{p_e^{cons} \cdot 24 \cdot K3_{gr,d,z}}{N_{gr,d,30} \cdot \max(IMSP_{z,t})) + Dt_{gr,d,z}},$ </del> <p>~~де~~</p> <p>~~p_e^{cons} – дозволена потужність об’єкта споживача, з яким укладено договір про постачання, визначена умовами договору про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії, МВт;~~</p> <p>~~$\frac{d}{d-30} \max(IMSP_{z,t})$ – максимальна ціна небалансу електричної енергії за попередні 30 днів перед торговим днем d по кожній зоні z.~~</p> <p>~~Розрахунок фінансової гарантії після 10 днів, наступних за першим торговим днем d, здійснюється згідно з пунктом 6.1.11 цих Правил.~~</p>	<p>6.1.12. Нові учасники ринку які є електропостачальниками, та електропостачальники, які вийшли з балансуєчої групи, повинні до 17:00 Д-2 надати до ОСП фінансову гарантію, яка дорівнює прогнозованому декадному обсягу відбору, помноженому на максимальну ціну небалансу</p> $FG_{new,z} = Wcons_{d,z} * \max IMSP_{d-30,z} \quad ,$ <p>де</p> <p>$Wcons_{d,z}$ - прогнозований обсяг відбору усіх споживачів електропостачальника за декаду d по кожній зоні z, який надається електропостачальником до ОСП;</p> <p>$\max IMSP_{d-30,z}$- максимальна ціна небалансу електричної енергії за попередні 30 днів перед торговим днем d по кожній зоні z;</p> <p>В разі ненадання такої фінансової гарантії в зазначений цим пунктом строк, або в разі надання її в меншому обсязі, учаснику ринку надсилається відповідне повідомлення, а сам учасник набуває статусу «Переддефолтний».</p> <p>При цьому, ОСП контролює неперевищення прогнозованих обсягів відбору такого учасника ринку протягом першої декади після надання фінансової гарантії за оперативними даними небалансів, відображеними в СУР</p> <p>У разі перевищення обсягу відбору в порівнянні з наданим обсягом $Wcons_{d,z}$ більше ніж на 10%, учаснику ринку направляється відповідне повідомлення. У випадку, якщо учасник ринку протягом одного дня не надав, не збільшив</p>	<p>Пропонуємо встановити «вхідний квиток» для постачальників, який дорівнює декадному обсягу споживання, помноженому на найвищу ціну небалансу за останні 30 днів до дати зарахування ФГ.</p> <p>При цьому пропонуємо здійснювати щоденний контроль обсягу споживання такого постачальника, і, в разі збільшення споживання, надсилати повідомлення про збільшення ФГ для уникнення статусу «Переддефолтний».</p> <p>Також пропонуємо таку «вхідну» ФГ повертати після виставлення рахунків за наступну за зарахуванням ФГ декаду і після отримання оплати від цього постачальника.</p>

	<p>та не поновив фінансову гарантію в необхідному обсязі, то такий учасник набуває статусу «Переддефолтний» з наступного робочого дня після дня отримання повідомлення.</p> <p>Учасник ринку має право на повернення фінансової гарантії, яка надана відповідно до цього пункту, після виставлення рахунків за наступну за днем зарахування такої фінансової гарантії декаду, і після отримання з боку ОСП відповідної оплати в порядку, визначеному пунктом 6.1.18 розділу VI цих Правил.</p>	
<p>10.15. За обґрунтованим зверненням ОСП Регулятор з метою запобігання неефективному функціонуванню ринку електричної енергії, зокрема внаслідок дій та будь-якої поведінки учасників ринку, спрямованих на завищення цін та заподіяння економічної шкоди споживачам, має право приймати тимчасові рішення, зокрема щодо особливостей:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) формування заявок на балансуєчому ринку; 2) розрахунків плати за небаланси електричної енергії; 3) розрахунку максимального обсягу продажу на РДН та ВДР; 4) умов спостереження АР за ринком електричної енергії з метою виявлення ознак маніпулювання та заходів, які АР може застосовувати у такому випадку 	<p>10.15. За ~~обґрунтованим~~ зверненням ОСП Регулятор з метою запобігання неефективному функціонуванню ринку електричної енергії, зокрема внаслідок дій та будь-якої поведінки учасників ринку, спрямованих на завищення цін та заподіяння економічної шкоди споживачам, має право приймати тимчасові (в рамках технічної можливості реалізації з боку ОСП) рішення, зокрема щодо особливостей:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) формування заявок на балансуєчому ринку; 2) розрахунків плати за небаланси електричної енергії; 3) розрахунку максимального обсягу продажу на РДН та ВДР; 4) умов спостереження АР за ринком електричної енергії з метою виявлення ознак маніпулювання та заходів, які АР може застосовувати у такому випадку 	<p>Незрозуміло, як Регулятор визначатиме обґрунтованість чи недостатню обґрунтованість звернення ОСП. Вважаємо, що функція Регулятора є моніторинг ринку електроенергії та запобігання маніпулюванням, а ОСП, при цьому, повинен надавати Регулятору інформацію щодо якої присутні ознаки маніпуляції. Якщо якоїсь інформації недостатньо, то Регулятор може звернутись за уточненням чи наданням додаткової інформації. Визначення обґрунтованості та ступеня порушень не є компетенцією ОСП. Також пропонуємо додати уточнення стосовно рішень, оскільки, ці рішення, зазвичай є невідкладними і потребують внесення відразу, то в ОСП має бути можливість реалізувати дані зміни в найкоротші терміни.</p>

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОПЕРАТОР РИНКУ»

вул. Симона Петлюри, 27 / м. Київ / 01032
(044) 205-01-61, kanc@oree.com.ua
www.oree.com.ua // ЄДРПОУ 43064445

Зауваження та пропозиції до
проєкту постанови НКРЕКП

Національна комісія, що здійснює
державне регулювання у сферах
енергетики та комунальних послуг

АТ «Оператор ринку» (далі – товариство) опрацьовано проєкт, що має ознаки регуляторного акта, – постанову Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг «Про затвердження Змін до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», оприлюднений 17.02.2022 на сайті Регулятора (далі – Проєкт постанови), та надає зауваження та пропозиції до нього з огляду на таке.

АТ «Оператор ринку» листом від 28.01.2022 № 01-52/280 (далі – Лист) направлено до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП) пропозиції щодо внесення змін до Правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 308 (додатки 1 та 4 до Листа); Правил ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 307 (додаток 2 до Листа) та Ліцензійних умов провадження господарської діяльності зі здійснення функцій оператора ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 27.12.2017 № 1466 (додаток 3 до Листа).

У Проєкті постанови, Регулятором не враховано пропозиції товариства до Правил ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 307 (далі – Правила ринку щодо надання оператору ринку повноважень зі здійснення спостереження за ринком електричної енергії).

Відповідно до чинного законодавства, спостереження за ринком електричної енергії – це виявлення дій учасників ринку, що мають ознаки порушень, а саме маніпулювання ринком, та повідомлення про такі порушення Регулятора для вжиття ним відповідних заходів реагування. На сьогодні ринок електричної енергії поділений на сегменти за якими здійснюється спостереження оператором ринку за ринком «на добу наперед» та внутрішньодобовим ринком та спостереження оператором системи передачі за балансуючим ринком та ринком двосторонніх договорів. Децентралізована модель спостереження не

АТ "Оператор
ринку"
№ -42/777 від
16.05.2022

дозволяє швидко та ефективно, виявляти та аналізувати можливі порушення на ринку, а також визначати вплив таких порушень та їх наслідки для всього ринку.

Зважаючи на необхідність запобігання порушень учасниками ринку вимог законодавства та/або недопущення зловживань, що можуть призвести до спотворення або обмеження конкуренції на ринку електричної енергії, товариством пропонується надати повноваження оператору ринку щодо спостереження за ринком електричної енергії, шляхом внесення відповідних змін до Правил ринку.

Крім цього, централізоване спостереження дозволить проводити ефективний аналіз ринку для подальшого забезпечення процесів внесення змін до нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії з відповідними обґрунтуваннями.

Ураховуючи вищезазначене, АТ «Оператор ринку» надає пропозиції та зауваження до проекту постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», що додаються.

Додаток. Зауваження та пропозиції до проекту постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» на ____ арк. в _____ прим.

В.о. генерального директора

Олександр ГАВВА

Горкуценко 205-01-13

Додаток
до листа АТ «Оператор ринку»
від _____ № _____

Зауваження та пропозиції до проекту постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», що має ознаки регуляторного акта

Зміни до Правил ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 307

Редакція проекту рішення НКРЕКП	Зауваження та пропозиції до проекту рішення НКРЕКП	Обґрунтування
1.11.10. ОСП організовує авторизований доступ до системи управління ринком для Регулятора. АР надає Регулятору через його персональний кабінет доступ до записів даних розрахунків, що створив АР по кожному учаснику ринку.	1.11.10. ОСП організовує авторизований доступ до СУР для Регулятора. АР надає Регулятору через його персональний кабінет доступ до записів даних розрахунків, що створив АР по кожному учаснику ринку.	Редакційна правка
Пункт відсутній в пропозиціях	1.17. Спостереження за функціонуванням ринку електричної енергії 1.17.1. Учасники ринку повинні дотримуватися Правил поведінки учасників ринку, що є додатком 13 до цих Правил. 1.17.2. З метою підтримання належного функціонування ринку електричної енергії Регулятор здійснює моніторинг ринку електричної енергії, а ОР здійснює спостереження за діяльністю учасників ринку на ньому. З метою виконання повноважень, визначених в абзаці першому цього пункту:	Структура ринку електричної енергії хоча і містить поділ на сегменти, здійснення операцій на одному сегменті впливає на інший та не виключає взаємопов'язаність операцій на них. Таким чином порушення вчинене на одному із сегментів ринку матиме вплив на інший або на весь ринок. Під час встановлення факту порушення на ринку електричної енергії згідно з Порядком розслідування порушень законодавства щодо функціонування ринків електричної енергії та природного газу, затвердженим постановою Національної комісії, що здійснює державне

	<p>1) АР зобов'язаний надавати, а ОР має право отримувати інформацію з баз даних АР, необхідну йому для здійснення спостереження;</p> <p>2) ОР має право запитувати у учасників ринку, а учасники ринку зобов'язані надавати ОР інформацію щодо своєї діяльності на ринку електричної енергії з необхідним обґрунтуванням.</p> <p>1.17.3. ОР, виконуючи функцію спостереження шляхом:</p> <p>1) нагляду за діяльністю учасників ринку на ринку електричної енергії в цілому та на окремих його сегментах, зокрема на балансуєчому ринку, ринку двосторонніх договорів та ринку допоміжних послуг шляхом створення та ведення баз даних, отриманих та сформованих АР за результатами роботи відповідних сегментів ринку;</p> <p>2) обробки, систематизації та аналізу інформації щодо учасників ринку, зокрема щодо повідомлених ними договірних обсягів купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами, щодо наданих учасниками ринку добових графіків електричної енергії, фактичних обсягів відпуску та/або споживання, та/або експорту, та/або імпорту електричної енергії тощо;</p> <p>3) аналізу операцій учасників ринку та цін на балансуєчому ринку, обсягу небалансів учасників ринку та розрахунків за ними;</p>	<p>регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 23.09.2020 № 1760, ураховуються серйозності і тривалість порушення, наслідки порушення для інтересів відповідного ринку та його учасників/суб'єктів, пом'якшуючі та обтяжуючі обставини.</p> <p>Децентралізована модель спостереження не дозволяє ефективно, оперативно виявляти та аналізувати можливі порушення на ринку, а також визначати вплив таких порушень та їх наслідки для всього ринку.</p> <p>Оператор ринку здійснює діяльність відповідно до вимог Закону України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон), зокрема статті 51 зазначеного Закону. Оператор ринку забезпечує функціонування ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, а також здійснює організацію купівлі-продажу електричної енергії для доби постачання на підставі ліцензії.</p> <p>Водночас частиною сьомою статті 51 Закону визначено, що оператор ринку має інші повноваження, права та обов'язки, передбачені цим Законом та іншими нормативно-правовими актами.</p> <p>Оператор ринку має достатні технічні та людські ресурси для здійснення централізованого спостереження за всіма сегментами ринку електричної енергії, що забезпечить ефективний, комплексний, розгорнутий та глибокий аналіз дій учасників</p>
--	--	---

	<p>4) аналізу поведінки учасників ринку та її впливу на формування ринкових цін; 5) фіксації та аналізу випадків невиконання (порушення) учасниками ринку своїх зобов'язань, що виникають у процесі їх діяльності на ринку електричної енергії; 6) фіксації та аналізу випадків невиконання (порушення) учасниками ринку Правил поведінки учасників ринку, що є додатком 13 до цих Правил, Правил ринку та інших нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії; 1.17.4. ОР забезпечує підготовку та надання Регулятору даних для здійснення ним моніторингу, а саме даних щодо: 1) порушень та/або зловживань, що призводять до спотворення або обмеження конкуренції на ринку; 2) цін на ринку; 3) ринкової поведінки учасників ринку. 1.17.5. ОР зобов'язаний: 1) негайно повідомити Регулятора та Антимонопольний комітет України про виявлення порушення учасниками ринку цих Правил поведінки, випадків фактичного та/або потенційного негативного впливу дій та/або бездіяльності учасників ринку на стабільне функціонування ринку електричної енергії; 2) надавати Регулятору звітні дані для моніторингу ефективності функціонування ринку електричної енергії у порядку та у строки, визначені Регулятором;</p>	<p>ринку, своєчасне виявлення ознак порушення на ньому та відповідно оперативне повідомлення Регулятора про такі порушення для вжиття визначених законодавством заходів.</p> <p>Крім цього централізоване спостереження дозволить проводити ефективний аналіз ринку для подальшого забезпечення процесів внесення змін до нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії з відповідними обґрунтуваннями.</p> <p>Зважаючи на необхідність запобігання порушенням учасниками ринку вимог законодавства та/або недопущення зловживань, що можуть призвести до спотворення або обмеження конкуренції на ринку електричної енергії, пропонується встановити у Правилах ринку вимоги щодо проведення спостереження за функціонуванням ринку електричної енергії, виклавши їх у окремій главі Правил ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 307.</p> <p>Крім цього, Проектом постанови, запропоновано абзац сьомий пункту 1.4 додатка 7 до Правил РДН/ВДР, затверджених постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 308, викласти у такій редакції: «подання заявок на продаж на РДН або ВДР обсягів електричної енергії, не підтверджених виробництвом, купівлею на РДД, та/або імпортом, та/або</p>
--	---	--

	<p>3) оприлюднювати щорічний звіт щодо спостереження за функціонуванням ринку електричної енергії з відображенням агрегованих та/або знеособлених даних.</p> <p>1.17.6. ОР здійснює спостереження з дотриманням таких принципів:</p> <p>1) незалежності підрозділу з виконання функції спостереження у взаємодії з іншими підрозділами ОР;</p> <p>2) забезпечення нерозголошення інформації з обмеженим доступом та збереження комерційної таємниці;</p> <p>3) відповідальності за розголошення інформації з обмеженим доступом та/або поширення отриманої в результаті спостереження за функціонуванням ринку електричної енергії інформації, якщо це завдало чи могло завдати шкоди учаснику ринку та/або мало негативний вплив на функціонування ринку електричної енергії в цілому.</p>	<p>акцептованою купівлею на РДН або ВДР;».</p> <p>Для реалізації зазначених вимог оператор ринку повинен мати повноваження зі здійснення спостереження за ринком електричної енергії для відстеження таких маніпуляцій.</p>
--	--	---

<p>Додаток відсутній в запропонованій редакції</p>	<p>Додаток 13 до Правил ринку. Правила поведінки учасників ринку</p> <p>1. Загальні положення</p> <p>1.1. Ці Правила встановлюють вимоги щодо поведінки учасників ринку, виконання яких є обов'язковим для всіх учасників ринку.</p> <p>1.2. Метою цих Правил є забезпечення прозорості функціонування ринку електричної енергії та захист конкуренції на ринку електричної енергії.</p> <p>1.3. Спостереження за дотриманням цих Правил здійснює ОР. Контроль за дотриманням Правил ринку та цих Правил здійснює Регулятор відповідно до повноважень, передбачених законодавством України.</p> <p>1.4. У цих Правилах терміни вживаються в таких значеннях:</p> <p>інсайдерська інформація – неоприлюднена інформація точного характеру, що прямо чи опосередковано стосується купівлі-продажу на ринку електричної енергії, розкриття або оприлюднення якої може значно вплинути на ринкову ціну купівлі-продажу на ринку електричної енергії;</p> <p>маніпулювання ринком для цілей цих Правил визначається як:</p> <p>укладання фіктивних угод – домовленості щодо купівлі-продажу електричної енергії, при яких не відбувається зміни вигід або ринкових ризиків для сторін договору, або</p>	<p>Див. пункт 1.17</p>
--	--	------------------------

	<p>вигоди або ринкові ризики передаються між сторонами, які спільно діють за попередньою змовою;</p> <p>вчинення правочинів, надання розпоряджень та/або доручень на вчинення правочинів з купівлі-продажу електричної енергії, а також вчинення будь-яких інших дій, які забезпечують або дозволяють забезпечити особі чи групі осіб, що координують свою діяльність, можливість сформувавши ціни на ринку електричної енергії на штучному рівні;</p> <p>масове подання штучних заявок за різними цінами однією стороною з метою укладання угоди за однією чи кількома реальними заявками;</p> <p>подання однієї штучної заявки з великим обсягом або масове подання штучних заявок з однаковою ціною однією стороною з метою укладання угоди за однією чи кількома реальними заявками;</p> <p>купівля або продаж електричної енергії перед торговельної сесії з метою введення в оману учасників ринку щодо цін, які склалися наприкінці торговельної сесії;</p> <p>створення штучних обмежень на ринку - поведінка учасника ринку, що значно впливає на формування попиту, пропозиції, цін на електричну енергію або на використання пропускну спроможності міждержавного перетину, та істотно</p>	
--	---	--

	<p>спотворюють ціни, за якими інші учасники купують/продають, передають/переміщують електричну енергію;</p> <p>міжринкова маніпуляція - здійснення торгівлі на одному ринку з поданням заявок із штучними цінами з метою спотворення ціни на купівлю-продаж електричної енергії на іншому ринку;</p> <p>дії учасника ринку щодо спотворення цін на купівлю-продаж електричної енергії шляхом штучного невикористання (створення штучної недоступності) наявних у такого учасника виробничих, транспортувальних потужностей, потужності зберігання електричної енергії або потужності споживання;</p> <p>придбання пропускної спроможності міждержавних перетинів без її подальшого використання або ефективного використання;</p> <p>одночасне подання заявок на купівлю і на продаж з однаковими обсягами та ціною з метою штучного нарощування обсягів на ринку;</p> <p>здійснення операцій на торговельних майданчиках за попередньою змовою учасників ринку щодо ціни на купівлю-продаж електричної енергії;</p> <p>навмисне надання неправдивої інформації суб'єктам господарювання, які здійснюють</p>	
--	--	--

	<p>аналіз та оцінку цін або готують ринкові звіти, що призводить до того, що учасники ринку вводяться в оману, діючи на основі цих цінових оцінок або таких ринкових звітів;</p> <p>свідоме надання недостовірної інформації про наявні потужності виробництва електричної енергії або інформації про доступність пропускної спроможності міждержавних перетинів, яка відрізняється від фактичної технічної спроможності цих мереж, за умови, що така інформація може вплинути на ціну купівлі-продажу електричної енергії та ціну розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів;</p> <p>розкриття або поширення інформації через засоби масової інформації, у тому числі електронні, або в будь-який інший спосіб, яке дає або може давати неправдиві або оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції, або для формування цін купівлі-продажу електричної енергії, у тому числі поширення недостовірної інформації особою, яка знала або повинна була знати, що ця інформація є недостовірною;</p> <p>дії осіб (фізичних та/або юридичних) направлені на встановлення штучних цін на рівні, не обумовленому дією ринкових сил попиту та пропозиції;</p>	
--	--	--

	<p>інші способи маніпулювань, визначені Регулятором.</p> <p>2. Принципи забезпечення прозорості функціонування ринку електричної енергії</p> <p>2.1. На ринку електричної енергії забороняється здійснювати будь-які маніпулювання та/або спроби маніпулювання та використовувати інсайдерську інформацію.</p> <p>2.2. Для виявлення та запобігання зловживанням на ринку електричної енергії ОР здійснюється спостереження за поведінкою учасників ринку.</p> <p>2.3. Учасники ринку зобов'язані оприлюднювати інсайдерську інформацію.</p> <p>2.4. Учасники ринку або особи, що діють від їх імені, зобов'язані надавати ОР інформацію щодо операцій купівлі-продажу на ринку електричної енергії, включаючи виконані та невиконані заявки.</p> <p>2.5. Інформація щодо учасників ринків, отримана в процесі спостереження, не підлягає розголошенню, крім випадків передбачених законом.</p> <p>2.6. У разі, виявлення фактів або підозр щодо порушення встановлених обмежень щодо поводження з інсайдерською інформацією, або виявлення дій, що мають ознаки маніпулювання чи спроби маніпулювання на ринку електричної</p>	
--	---	--

	<p>енергії, Регулятор ініціює розслідування виявлених порушень.</p> <p>3. Вимоги щодо поведінки учасників ринку</p> <p>3.1. Учасники ринку та їхні уповноважені особи зобов'язані:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) діяти на ринку електричної енергії прозоро, виконувати Правила ринку, включаючи ці Правила, та вимоги будь-яких інших документів, що забезпечують функціонування ринку електричної енергії; 2) оприлюднювати інсайдерську інформацію; 3) не займатися діяльністю, що може призвести до маніпулювання ринком; 4) ставитися до контрагента справедливо, чесно та належним чином вирішувати будь-які конфлікти інтересів, що можуть виникнути; 5) ефективно організовувати та вести господарську діяльність на ринку електричної енергії; 6) виконувати рекомендації та рішення, що надаються Регулятором та Антимонопольним комітетом України. <p>3.2. Учасникам ринку та їхнім уповноваженим особам заборонено:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) подавати заявки на балансуючому ринку за попередньою домовленістю з будь-яким іншим не пов'язаним відносинами контролю учасником ринку; 2) здійснювати будь-які узгоджені дії, у тому числі проводити попередні домовленості щодо купівлі-продажу електричної енергії, 	
--	---	--

	<p>що можуть змінити (спотворити) ринкові ціни;</p> <p>3) використовувати інсайдерську інформацію;</p> <p>4) здійснювати маніпулювання ринком.</p> <p>4. Спостереження за роботою ринку електричної енергії</p> <p>4.1. Спостереження за роботою ринку електричної енергії здійснюється відповідно до глави 1.17 розділу I Правил ринку.</p> <p>4.2. ОР має право в будь-який час вимагати інформацію у будь-якого учасника РДН/ВДР, включаючи підтверджуючі документи, якщо є підозра, що положення цих Правил, Правил ринку та інших нормативно-правових актів та документів, що регламентують функціонування ринку електричної енергії, порушені.</p> <p>4.3. У разі виявлення ознак порушення учасниками ринку цих Правил, Правил ринку та інших нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку, випадків фактичного та/або потенційного негативного впливу дій та/або бездіяльності учасників ринку на формування ринкових цін ОР повинен негайно повідомити про це Регулятора та Антимонопольний комітет України.</p> <p>4.4. ОР у разі виявлення ознак маніпулювання на ринку електричної</p>	
--	--	--

	<p>енергії повинен негайно повідомити про це Регулятора для вжиття відповідних заходів.</p> <p>4.5. ОР готує щорічний звіт щодо спостереження за роботою ринку електричної енергії з відображенням агрегованих та/або знеособлених даних та надає його Регулятору не пізніше 01 лютого року, наступного за звітним.</p> <p>5. Відповідальність</p> <p>5.1. За порушення цих Правил, Правил ринку та вимог інших документів, що забезпечують функціонування ринку електричної енергії, учасники ринку несуть відповідальність встановлену законодавством.</p>	
--	---	--

Зміни до Правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 308

Редакція проекту рішення НКРЕКП	Зауваження та пропозиції до проекту рішення НКРЕКП	Обґрунтування
<p>1.1.5. У цих Правилах терміни вживаються в таких значеннях:</p> <p>реєстр користувачів програмним забезпеченням ОР (далі – реєстр користувачів) – реєстр, який створює та адмініструє ОР. До реєстру включається інформація про уповноважених осіб учасників ринку РДН/ВДР, яким доручається здійснювати операції на</p>	<p>1.1.5. У цих Правилах терміни вживаються в таких значеннях:</p> <p>...</p> <p>реєстр користувачів програмним забезпеченням ОР (далі – реєстр користувачів) – реєстр, який створює та адмініструє ОР. До реєстру включається інформація про уповноважених осіб на здійснення операцій на РДН/ВДР із застосуванням програмного забезпечення ОР;</p>	<p>Ураховуючи доповнення Правил РДН/ВДР новим терміном та впровадження реєстру користувачів, в якому міститиметься інформація про осіб, що уповноважені на здійснення торгових операцій на РДН/ВДР є необхідним розмежування уповноважених осіб, що здійснюють підписання документів, наприклад договорів, змін до них або будь-яких інших документів передбачених Правилами РДН/ВДР на підставі установчих документів або за довіреністю та осіб, що</p>

РДН/ВДР із застосуванням програмного забезпечення ОР;		безпосередньо подають заявки у системі оператора ринку та здійснюють торгові операції. До реєстру вносяться особи, що здійснюють торгові операції.
<p>1.3.6. ОР зобов'язаний:</p> <p>...</p> <p>7) приймати до розгляду від учасників РДН/ВДР пропозиції щодо внесення змін до цих Правил;</p> <p>8) повідомляти учасникам РДН/ВДР про виключення їхніх уповноважених осіб із реєстру користувачів.</p>	<p>1.3.6. ОР зобов'язаний:</p> <p>...</p> <p>7) приймати до розгляду від учасників РДН/ВДР пропозиції щодо внесення змін до цих Правил;</p> <p>8) повідомляти учасникам РДН/ВДР про виключення їхніх уповноважених осіб на здійснення операцій на РДН/ВДР із реєстру користувачів.</p>	<p>Ураховуючи доповнення Правил РДН/ВДР новим терміном та впровадження реєстру користувачів, в якому міститиметься інформація про осіб, що уповноважені на здійснення торгових операцій на РДН/ВДР є необхідним розмежування уповноважених осіб, що здійснюють підписання документів, наприклад договорів, змін до них або будь-яких інших документів передбачених Правилами РДН/ВДР на підставі установчих документів або за довіреністю та осіб, що безпосередньо подають заявки у системі оператора ринку та здійснюють торгові операції.</p> <p>До реєстру вносяться особи, що здійснюють торгові операції.</p>
<p>1.4.3. Учасники РДН/ВДР зобов'язані:</p> <p>...</p> <p>6) здійснювати операції на РДН та ВДР через уповноважених осіб, які внесені до реєстру користувачів;</p> <p>7) забезпечувати конфіденційність даних, що надаються ними ОР у заявках на торги на РДН та заявках на торги ВДР, викриття яких може вплинути на (спотворити) результати торгів.</p>	<p>1.4.3. Учасники РДН/ВДР зобов'язані:</p> <p>...</p> <p>6) здійснювати операції на РДН та ВДР через уповноважених осіб на здійснення операцій на РДН/ВДР, які внесені до реєстру користувачів;</p> <p>7) забезпечувати конфіденційність даних, що надаються ними ОР у заявках на торги на РДН та заявках на торги ВДР, викриття яких може вплинути на (спотворити) результати торгів.</p>	<p>Ураховуючи доповнення Правил РДН/ВДР новим терміном та впровадження реєстру користувачів, в якому міститиметься інформація про осіб, що уповноважені на здійснення торгових операцій на РДН/ВДР є необхідним розмежування уповноважених осіб, що здійснюють підписання документів, наприклад договорів, змін до них або будь-яких інших документів передбачених Правилами РДН/ВДР на підставі установчих документів або за довіреністю та осіб, що</p>

		<p>безпосередньо подають заявки у системі оператора ринку та здійснюють торгові операції.</p> <p>До реєстру вносяться особи, що здійснюють торгові операції.</p>
<p>1.5.4. ОР надає учасникам РДН/ВДР доступ до програмного забезпечення ОР через їхніх уповноважених осіб, які внесені до реєстру користувачів. Особа може бути уповноваженою на здійснення операцій на РДН/ВДР лише одним учасником РДН/ВДР.</p> <p>ОР надає Регулятору доступ до реєстру користувачів.</p>	<p>1.5.4. ОР надає учасникам РДН/ВДР доступ до програмного забезпечення ОР через їхніх уповноважених осіб на здійснення операцій на РДН/ВДР, які внесені до реєстру користувачів. Особа може бути уповноваженою на здійснення операцій на РДН/ВДР лише одним учасником РДН/ВДР.</p> <p>ОР надає Регулятору доступ до реєстру користувачів.</p>	<p>Ураховуючи доповнення Правил РДН/ВДР новим терміном та впровадження реєстру користувачів, в якому міститиметься інформація про осіб, що уповноважені на здійснення торгових операцій на РДН/ВДР є необхідним розмежування уповноважених осіб, що здійснюють підписання документів, наприклад договорів, змін до них або будь-яких інших документів передбачених Правилами РДН/ВДР на підставі установчих документів або за довіреністю та осіб, що безпосередньо подають заявки у системі оператора ринку та здійснюють торгові операції.</p> <p>До реєстру вносяться особи, що здійснюють торгові операції.</p>
<p>2.4.4. ОР призупиняє участь у РДН/ВДР учасника РДН/ВДР у разі виявлення щодо такого учасника хоча б однієї з таких обставин:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) повторного протягом року порушення будь-якого положення цих Правил; 2) несплати штрафних санкцій у терміни, встановлені цими Правилами та договорами; 3) у випадку ненадання пояснення щодо походження заявлених для продажу на РДН обсягів електричної енергії відповідно до 	<p>2.4.1. ОР призупиняє участь у РДН/ВДР учасника РДН/ВДР у разі виявлення щодо такого учасника хоча б однієї з таких обставин:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) повторного протягом року порушення будь-якого положення цих Правил; 2) несплати штрафних санкцій у терміни, встановлені цими Правилами та договорами; 3) у випадку ненадання пояснення щодо походження заявлених для продажу на РДН обсягів електричної енергії відповідно до 	<p>Технічна помилка – зміни вносяться до пункту 2.4.1</p>

<p>вимог пункту 3.2.13 глави 3.2 розділу III цих Правил.</p>	<p>вимог пункту 3.2.13 глави 3.2 розділу III цих Правил.</p>	
<p>3.2.13. Після «закриття воріт РДН» ОР здійснює перевірку загального обсягу продажу електричної енергії на добу постачання в заявках на продаж учасників РДН/ВДР.</p> <p>У разі подання електропостачальником та/або трейдером заявок на продаж на РДН загальним обсягом продажу електричної енергії на добу постачання, що перевищує 50 МВт, та за умови наявності однієї з таких обставин:</p> <p>учасник РДН/ВДР, що подав заявку, не здійснював продаж електричної енергії на РДН/ВДР протягом попередніх 90 днів;</p> <p>у учасника РДН/ВДР, що подав заявку, протягом попередніх 90 днів змінився керівник та/або уповноважена особа, що здійснює операції на РДН та ВДР;</p> <p>заявлений учасником РДН/ВДР загальний обсяг продажу електричної енергії на добу постачання перевищує максимальний добовий обсяг, що подавався ним протягом попередніх 90 днів більше ніж у 2 рази.</p> <p>ОР не пізніше 12:10 звертається до такого учасника РДН/ВДР із запитом щодо надання пояснення походження заявлених для продажу на РДН обсягів електричної енергії в торговій зоні по кожному розрахунковому періоду доби постачання. Учасник РДН/ВДР до 12:20 надає ОР інформацію про походження заявлених для продажу на РДН</p>	<p>3.2.13. Після «закриття воріт РДН» ОР здійснює перевірку загального обсягу продажу електричної енергії на добу постачання в заявках на продаж учасників РДН/ВДР.</p> <p>У разі подання електропостачальником та/або трейдером заявок на продаж на РДН загальним обсягом продажу електричної енергії на добу постачання, що перевищує 50 МВт, та за умови наявності однієї з таких обставин:</p> <p>учасник РДН/ВДР, що подав заявку, не здійснював продаж електричної енергії на РДН/ВДР протягом попередніх 90 днів;</p> <p>у учасника РДН/ВДР, що подав заявку, протягом попередніх 90 днів змінився керівник, уповноважена особа учасника РДН/ВДР та/або уповноважена особа на здійснення операцій на РДН/ВДР, унесена до реєстру користувачів;</p> <p>заявлений учасником РДН/ВДР загальний обсяг продажу електричної енергії на добу постачання перевищує максимальний добовий обсяг, що подавався ним протягом попередніх 90 днів більше ніж у 2 рази.</p> <p>ОР не пізніше 12:10 звертається до такого учасника РДН/ВДР із запитом щодо надання пояснення походження заявлених для продажу на РДН обсягів електричної енергії в торговій зоні по кожному розрахунковому періоду доби постачання. Учасник РДН/ВДР до 12:20 надає ОР інформацію про походження заявлених для</p>	<p>Ураховуючи доповнення Правил РДН/ВДР новим терміном та впровадження реєстру користувачів, в якому міститиметься інформація про осіб, що уповноважені на здійснення торгових операцій на РДН/ВДР є необхідним розмежування уповноважених осіб, що здійснюють підписання документів, наприклад договорів, змін до них або будь-яких інших документів передбачених Правилами РДН/ВДР на підставі установчих документів або за довіреністю та осіб, що безпосередньо подають заявки у системі оператора ринку та здійснюють торгові операції.</p> <p>До реєстру вносяться особи, що здійснюють торгові операції.</p>

<p>обсягів електричної енергії, що потребують пояснення, а саме:</p> <p>1) власний ЕІС-код та код ЄДРПОУ;</p> <p>2) ідентифікатор торгової зони, в якій подається така заявка;</p> <p>3) обсяги електричної енергії на кожний розрахунковий період доби постачання (МВт·год), придбані за двостороннім(-ми) договором(-ами);</p> <p>4) ЕІС-код та код ЄДРПОУ учасника(-ів) ринку, які продали електричну енергію учаснику РДН/ВДР за двостороннім(-и) договором(-ами);</p> <p>5) реєстраційні дані (дата та номер) двостороннього(-ніх) договору(-ів);</p> <p>6) прізвище, ім'я, по батькові уповноваженої особи, що подала заявку.</p> <p>У разі ненадання учасником РДН/ВДР підтвердження походження заявлених для продажу на РДН обсягів електричної енергії у встановлений термін ОР має право відхилити заявки на торги на РДН та торги на ВДР та починаючи з доби, наступної за днем звернення ОР із відповідним запитом,</p>	<p>продажу на РДН обсягів електричної енергії, що потребують пояснення, а саме:</p> <p>1) власний ЕІС-код та код ЄДРПОУ;</p> <p>2) ідентифікатор торгової зони, в якій подається така заявка;</p> <p>3) обсяги електричної енергії на кожний розрахунковий період доби постачання (МВт·год), придбані за двостороннім(-ми) договором(-ами);</p> <p>4) ЕІС-код та код ЄДРПОУ учасника(-ів) ринку, які продали електричну енергію учаснику РДН/ВДР за двостороннім(-и) договором(-ами);</p> <p>5) реєстраційні дані (дата та номер) двостороннього(-ніх) договору(-ів);</p> <p>6) прізвище, ім'я, по батькові уповноваженої особи на здійснення операцій на РДН/ВДР, внесеної до реєстру користувачів, що подала заявку.</p> <p>У разі ненадання учасником РДН/ВДР підтвердження походження заявлених для продажу на РДН обсягів електричної енергії у встановлений термін ОР має право відхилити заявки на торги на РДН та торги на ВДР та починаючи з доби, наступної за днем звернення ОР із відповідним запитом,</p>	
---	--	--

призупинити участь такого учасника у РДН/ВДР на строк до 7 календарних днів.	призупинити участь такого учасника у РДН/ВДР на строк до 7 календарних днів.	
3.2.2.	3.2.2. Заявки на торги на РДН від імені учасника РДН/ВДР можуть подавати виключно уповноважені особи на здійснення операцій на РДН/ВДР, внесені до реєстру користувачів. Такі уповноважені особи подають заявки на торги на РДН через програмне забезпечення ОР відповідно до інструкції з користування програмним забезпеченням ОР.	Необхідне уточнення щодо подання заявок на РДН/ВДР від учасників виключно уповноваженими особами на здійснення операцій на РДН/ВДР, які внесені до реєстру користувачів
3.2.14. ОР о 12:30 годині доби, що передує добі постачання, по кожній торговій зоні для кожного розрахункового періоду доби постачання проводить торги на РДН (основна сесія). Визначення ціни на електричну енергію та обсягів купівлі-продажу електричної енергії на РДН здійснюється за алгоритмом РДН, передбаченим Порядком визначення ціни на електричну енергію та обсягів купівлі-продажу електричної енергії на РДН.		
5.3. За обґрунтованим зверненням ОР Регулятор з метою запобігання неефективному функціонуванню ринку електричної енергії, зокрема внаслідок дій та будь-якої поведінки учасників ринку, спрямованих на завищення цін та заподіяння економічної шкоди споживачам, має право прийняти тимчасове рішення, зокрема щодо встановлення особливостей формування заявок на торги на РДН/ВДР та		

<p>умов спостереження ОР за РДН/ВДР з метою виявлення ознак маніпулювання та заходів, які ОР може застосовувати у такому випадку.</p>		
<p align="center">Додаток 7 до Правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку Правила поведінки на ринку «на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку</p>		
<p>4.3. Учасник РДН/ВДР та уповноважені ~~ним~~ на здійснення ~~торгових~~ операцій на РДН та ВДР особи зобов'язані:</p> <p>...</p> <p>3) виконувати рекомендації та рішення, що надаються Регулятором та Антимонопольним комітетом України у зв'язку з діями або бездіяльністю учасника РДН/ВДР або його уповноваженої особи, які порушують ці Правила та загрожують упорядкованій та належній роботі РДН/ВДР;</p> <p>4) проходити атестацію користувачів програмного забезпечення ОР у порядку, затвердженому ОР.</p>	<p>4.3. Учасник РДН/ВДР та уповноважені особи на здійснення операцій на РДН/ВДР зобов'язані:</p> <p>...</p> <p>3) виконувати рекомендації та рішення, що надаються Регулятором та Антимонопольним комітетом України у зв'язку з діями або бездіяльністю учасника РДН/ВДР або його уповноваженої особина здійснення операцій на РДН/ВДР, які порушують ці Правила та загрожують упорядкованій та належній роботі РДН/ВДР;</p> <p>4) проходити атестацію користувачів програмного забезпечення ОР у порядку, затвердженому ОР.</p>	<p>Ураховуючи доповнення Правил РДН/ВДР новим терміном та впровадження реєстру користувачів, в якому міститиметься інформація про осіб, що уповноважені на здійснення торгових операцій на РДН/ВДР є необхідним розмежування уповноважених осіб, що здійснюють підписання документів, наприклад договорів, змін до них або будь-яких інших документів передбачених Правилами РДН/ВДР на підставі установчих документів або за довіреністю та осіб, що безпосередньо подають заявки у системі оператора ринку та здійснюють торгові операції.</p> <p>До реєстру вносяться особи, що здійснюють торгові операції.</p>
<p>4.4. Учасникам РДН/ВДР та уповноваженим особам учасника РДН/ВДР заборонено:</p> <p>1) подавати на торги на РДН/ВДР за попередньою домовленістю з будь-яким іншим не пов'язаним відносинами контролю учасником РДН/ВДР заявки на продаж та купівлю електричної енергії з однаковими цінами та обсягами;</p>	<p>4.4. Учасникам РДН/ВДР та уповноваженим особам на здійснення операцій на РДН/ВДР внесеним до реєстру користувачів заборонено:</p> <p>1) подавати на торги на РДН/ВДР за попередньою домовленістю з будь-яким іншим не пов'язаним відносинами контролю учасником РДН/ВДР заявки на продаж та</p>	<p>Ураховуючи доповнення Правил РДН/ВДР новим терміном та впровадження реєстру користувачів, в якому міститиметься інформація про осіб, що уповноважені на здійснення торгових операцій на РДН/ВДР є необхідним розмежування уповноважених осіб, що здійснюють підписання документів, наприклад договорів, змін до них або будь-яких інших документів передбачених</p>

<p>2) здійснювати будь-які узгоджені дії, у тому числі проводити попередні домовленості щодо торгівлі на РДН та/або ВДР, що можуть змінити формування цін, за рахунок справедливої конкурентної взаємодії між попитом і пропозицією;</p> <p>3) використовувати інсайдерську інформацію;</p> <p>4) здійснювати маніпулювання ринком.</p>	<p>купівлю електричної енергії з однаковими цінами та обсягами;</p> <p>2) здійснювати будь-які узгоджені дії, у тому числі проводити попередні домовленості щодо торгівлі на РДН та/або ВДР, що можуть змінити формування цін, за рахунок справедливої конкурентної взаємодії між попитом і пропозицією;</p> <p>3) використовувати інсайдерську інформацію;</p> <p>4) здійснювати маніпулювання ринком;</p> <p>5) брати участь у будь-яких маніпулюваннях на ринку.</p>	<p>Правилами РДН/ВДР на підставі установчих документів або за довіреністю та осіб, що безпосередньо подають заявки у системі оператора ринку та здійснюють торгові операції.</p> <p>До реєстру вносяться особи, що здійснюють торгові операції.</p> <p>Доповнення підпунктом 5 до пункту 4.4 стосується конкретно участі у будь-яких маніпулюваннях ринку учасників РДН/ВДР та уповноважених осіб на здійснення операцій на РДН/ВДР.</p>
---	--	--

В.о. генерального директора

Олександр ГАВВА

«__»_____2022 р.

Our Ref.: 78 dd. 16.05.2022

Your Ref.: _____ dd. _____

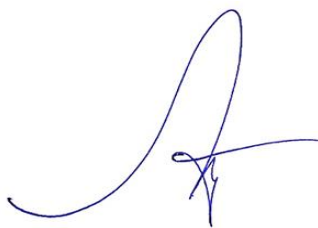
**Національна комісія, що здійснює
державне регулювання у сферах
енергетики та комунальних послуг**

Товариство з обмеженою відповідальністю «Д.ТРЕЙДІНГ» надає зауваження до проекту постанови НКРЕКП «П Про затвердження Змін до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», який був оприлюднений на офіційному веб-сайті НКРЕКП.

Просимо врахувати пропозиції ТОВ «Д.ТРЕЙДІНГ» під час підготовки остаточної редакції зазначеного проекту.

Додаток: на 10 арк. в 1 прим.

Виконавчий директор

А.В. Марічев

Зауваження та пропозиції до проекту постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».

Зміни до Правил ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 307		
Зміст положень проекту постанови	Зауваження та пропозиції до проекту постанови НКРЕКП	Обґрунтування
<p>1.1.2. У цих Правилах терміни вживаються в таких значеннях:</p> <p>користувач СУР – сертифікований ОСП працівник учасника ринку, уповноважений на здійснення операцій на ринку із застосуванням СУР;».</p> <p>реєстр користувачів СУР – реєстр, який створює та адмініструє ОСП. До реєстру включається інформація про уповноважених осіб учасників ринку, яким доручається здійснювати операції на ринку із застосуванням СУР;</p>	<p>1.1.2. У цих Правилах терміни вживаються в таких значеннях:</p> <p>Вилучити</p>	<p>Кожен учасник ринку самостійно приймає рішення щодо надання своїм представникам повноваження щодо здійснення операцій в СУР і несе ризик «компетентності» таких працівників.</p> <p>Сертифікація/реєстрація – додаткові перепони в доступі учасникам ринку до участі в ринку електричної енергії, в тому числі, учасник ринку буде позбавлений можливості оперативно проводити операції на ринку, якщо «сертифіковані» працівники звільняться/захворіють/тощо.</p> <p>Також, статтею 51 Закону України «Про ринок електричної енергії» Адміністратор розрахунку (ОСП) відповідно до правил ринку має повноваження тільки щодо реєстрації учасників ринку, ведення відповідного реєстру та оприлюднює його, а також реєструє сторони, відповідальні за баланс, і постачальників послуг з балансування та веде відповідні реєстри.</p> <p>Ведення реєстр користувачів СУР не передбачено законодавством.</p>
<p>1.8.4. АР здійснює спостереження за ринком електричної енергії з метою виявлення маніпулювання, у тому числі здійснює аналіз джерела походження електричної енергії.</p>	<p>1.8.4. АР здійснює спостереження за ринком електричної енергії з метою виявлення маніпулювання, у тому числі здійснює аналіз джерела походження електричної енергії.</p>	<p>Залишити в діючій редакції.</p> <p>Введення даної норми не підтримується, оскільки небаланси – невід’ємна складова ринку, порядок врегулювання яких чітко</p>

<p>На період дії спеціальних обов'язків, покладених на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії, маніпулюванням ринку, щодо якого здійснюється аналіз, є:</p> <p>наявність у учасника ринку, крім виробників та гарантованого покупця, від'ємного сальдованого значення зареєстрованих обсягів електричної енергії за розрахунковий період;</p> <p>здійснення учасником ринку, крім виробників та гарантованого покупця, продажу електричної енергії на РДН та купівлі електричної енергії на ВДР на розрахунковий період;</p> <p>наявність у учасника ринку, який є СВБ, крім виробників та гарантованого покупця, величини негативного небалансу обсягом більше ніж 50 МВт за добу протягом трьох календарних днів, що передують дню d, за оперативними даними комерційного обліку.</p> <p>Сальдоване значення зареєстрованих обсягів електричної енергії - це різниця між сумарним обсягом купівлі електричної енергії учасником ринку за ДД, купівлі електричної енергії на РДН, ВДР та імпорту електричної енергії та сумарним обсягом продажу електричної енергії учасником ринку за ДД, продажу електричної енергії на РДН, ВДР та експорту електричної енергії.</p> <p>У випадку виявлення ознак можливого маніпулювання ринком зі сторони учасника ринку АР на наступний робочий день</p>	<p>На період дії спеціальних обов'язків, покладених на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії, маніпулюванням ринку, щодо якого здійснюється аналіз, є:</p> <p>наявність у учасника ринку, крім виробників та гарантованого покупця, від'ємного сальдованого значення зареєстрованих обсягів електричної енергії за розрахунковий період;</p> <p>здійснення учасником ринку, крім виробників та гарантованого покупця, продажу електричної енергії на РДН та купівлі електричної енергії на ВДР на розрахунковий період;</p> <p>Вилучити.</p> <p>Сальдоване значення зареєстрованих обсягів електричної енергії - це різниця між сумарним обсягом купівлі електричної енергії учасником ринку за ДД, купівлі електричної енергії на РДН, ВДР та імпорту електричної енергії та сумарним обсягом продажу електричної енергії учасником ринку за ДД, продажу електричної енергії на РДН, ВДР та експорту електричної енергії.</p> <p>У випадку виявлення ознак можливого маніпулювання ринком зі сторони учасника ринку АР на наступний робочий день</p>	<p>передбачений Законом України «Про ринок електричної енергії» та Правилами ринку. Для «великих» постачальників електричної енергії та великих балансуючих груп, особливо тих, що включають постачальників універсальних послуг чи виробників електричної енергії небаланс (як позитивний так і негативний) в розмірі понад 50 МВт.год за день є абсолютною нормою.</p> <p>При цьому, обсяги небалансів по годинам не сальдуються, відповідно, згідно такого підходу, можливо що сумарний небаланс за день буде позитивним, проте в деякі години обсяг негативного небалансу буде понад 50 МВт.год</p>
---	---	---

повідомляє про це Регулятора та відповідного учасника ринку.	повідомляє про це Регулятора та відповідного учасника ринку.	
1.11.9. Авторизація користувачів у СУР здійснюється за умови включення користувача до реєстру користувачів СУР.	Вилучити.	Обґрунтування наведене вище.
1.11.10. ОСП організовує авторизований доступ до системи управління ринком для Регулятора. АР надає Регулятору через його персональний кабінет доступ до записів даних розрахунків, що створив АР по кожному учаснику ринку.	1.11.9. ОСП організовує авторизований доступ до системи управління ринком для Регулятора. АР надає Регулятору через його персональний кабінет доступ до записів даних розрахунків, що створив АР по кожному учаснику ринку.	Залишити в діючій редакції (не змінювати нумерацію)
<p>1.12.8. ОСП організовує навчання працівників учасника ринку користуванню СУР та забезпечує підтримку та інструктування. За результатами навчання ОСП сертифікує користувачів СУР та включає їхні дані до реєстру користувачів СУР.</p> <p>Користувач СУР може бути уповноважений на здійснення операцій у СУР лише одним учасником ринку.</p> <p>ОСП розробляє та оприлюднює на офіційному вебсайті порядок проведення навчання та сертифікації користувачів СУР.</p> <p>ОСП надає Регулятору доступ до реєстру користувачів СУР.</p>	1.12.8. ОСП організовує навчання працівників учасника ринку користуванню СУР та забезпечує підтримку та інструктування.	Обґрунтування наведені вище.
<p>6.1.12. Для учасника ринку, який є СВБ та електропостачальником або трейдером та не здійснював діяльність на ринку електричної енергії протягом попередніх 30 днів перед торговим днем d, розмір необхідної фінансової гарантії для кожного торгового дня d впродовж 10 днів, наступних за першим торговим днем d, розраховується за формулою</p> $FG_{gr,d,z} = (Wsel_{gr,d,z} \cdot K1_{gr,d,z} + \sum_{e \in gr} P_e^{cons} \cdot 24 \cdot K3_{gr,d,z}) \cdot N_{gr} \cdot d_{-30}^{dmax(IMSP_{z,t})} + Dt_{gr,d,z},$ <p>де</p>	<p>6.1.12. Для СВБ, який є електропостачальником або трейдером та не здійснював діяльність на ринку електричної енергії протягом попередніх 30 днів перед торговим днем d, розмір необхідної фінансової гарантії для кожного торгового дня d впродовж 10 днів, наступних за першим торговим днем d, розраховується за формулою</p> $FG_{gr,d,z} = (Wsel_{gr,d,z} \cdot K1_{gr,d,z} + \sum_{e \in gr} P_e^{cons} \cdot 24 \cdot K3_{gr,d,z}) \cdot N_{gr} \cdot d_{-30}^{dmax(IMSP_{z,t})} + Dt_{gr,d,z},$ <p>де</p>	Редакційна правка для унеможливлення подвійного тлумачення.

<p>P_e^{cons} – дозволена потужність об'єкта споживача, з яким укладено договір про постачання, визначена умовами договору про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії, МВт;</p> <p>$d_{-30}^d \max(IMSP_{z,t})$ - максимальна ціна небалансу електричної енергії за попередні 30 днів перед торговим днем d по кожній зоні z.</p> <p>Розрахунок фінансової гарантії після 10 днів, наступних за першим торговим днем d, здійснюється згідно з пунктом 6.1.11 цих Правил.</p>	<p>P_e^{cons} – дозволена потужність об'єкта споживача, з яким укладено договір про постачання, визначена умовами договору про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії, МВт;</p> <p>$d_{-30}^d \max(IMSP_{z,t})$ - максимальна ціна небалансу електричної енергії за попередні 30 днів перед торговим днем d по кожній зоні z.</p> <p>Розрахунок фінансової гарантії після 10 днів, наступних за першим торговим днем d, здійснюється згідно з пунктом 6.1.11 цих Правил.</p>	
<p>10.15. За обґрунтованим зверненням ОСП Регулятор з метою запобігання неефективному функціонуванню ринку електричної енергії, зокрема внаслідок дій та будь-якої поведінки учасників ринку, спрямованих на завищення цін та заподіяння економічної шкоди споживачам, має право приймати тимчасові рішення, зокрема щодо особливостей:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) формування заявок на балансуєчому ринку; 2) розрахунків плати за небаланси електричної енергії; 3) розрахунку максимального обсягу продажу на РДН та ВДР; 4) умов спостереження АР за ринком електричної енергії з метою виявлення ознак маніпулювання та заходів, які АР може застосовувати у такому випадку. 	<p>Вилучити.</p>	<p>Порядок підготовки та прийняття рішень НКРЕКП визначені статтями 14-15 Закону України «Про НКРЕКП».</p> <p>Статтею 15 Закону України «Про НКРЕКП» визначена спеціальна процедура прийняття рішень, що мають ознаки регуляторних актів.</p> <p>Крім того, статтею 2 Закону України «Про ринок електричної енергії» визначено, що проекти правил ринку, правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, інші проекти нормативно-правових актів, що можуть вплинути на конкуренцію, підлягають погодженню з Антимонопольним комітетом України.</p> <p>Крім того, кожний проект рішення НКРЕКП, що має ознаки регуляторного акта (рішення, які пропонуються для прийняття є регуляторними), готуються разом з матеріалами, що обґрунтовують необхідність прийняття такого рішення, та аналізом його впливу.</p>

		Отже, запропоновані зміни напряму протирічать нормам вищезазначених законів.
Зміни до Правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 308		
Зміст положень проекту постанови	Зауваження та пропозиції до проекту постанови НКРЕКП	Обґрунтування
<p>1.1.5. У цих Правилах терміни вживаються в таких значеннях:</p> <p>реєстр користувачів програмним забезпеченням ОР (далі – реєстр користувачів) – реєстр, який створює та адмініструє ОР. До реєстру включається інформація про уповноважених осіб учасників ринку РДН/ВДР, яким доручається здійснювати операції на РДН/ВДР із застосуванням програмного забезпечення ОР;</p>	<p>1.1.5. У цих Правилах терміни вживаються в таких значеннях:</p> <p>Вилучити.</p>	<p>Кожен учасник ринку самостійно приймає рішення щодо надання своїм представникам повноваження щодо здійснення операцій на РДН/ВДР і несе ризик «компетентності» таких працівників.</p> <p>Сертифікація/реєстрація – додаткові перепони в доступі учасникам ринку до участі в ринку електричної енергії, в тому числі, учасник ринку буде позбавлений можливості оперативно проводити операції на ринку, якщо «сертифіковані» працівники звільняться/захворіють/тощо.</p> <p>Крім того, статтею 51 Закону України «Про ринок електричної енергії» передбачено, що Оператор ринку реєструє учасників ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, забезпечує ведення та оприлюднення відповідного реєстру.</p> <p>Також статтею 67 Закону України «Про ринок електричної енергії» для участі на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку учасники ринку достатньо укласти договір про участь у ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку.</p>
<p>1.3.6. ОР зобов'язаний:</p> <p>...</p> <p>7) приймати до розгляду від учасників РДН/ВДР пропозиції щодо внесення змін до цих Правил;</p> <p>8) повідомляти учасникам РДН/ВДР про виключення їхніх уповноважених осіб із реєстру користувачів.</p>	<p>1.3.6. ОР зобов'язаний:</p> <p>...</p> <p>7) приймати до розгляду від учасників РДН/ВДР пропозиції щодо внесення змін до цих Правил.</p>	
<p>1.4.3. Учасники РДН/ВДР зобов'язані:</p> <p>...</p> <p>б) здійснювати операції на РДН та ВДР через уповноважених осіб, які внесені до реєстру користувачів;</p> <p>7) забезпечувати конфіденційність даних, що надаються ними ОР у заявках на торги на РДН та заявках на торги ВДР, викриття яких</p>	<p>1.4.3. Учасники РДН/ВДР зобов'язані:</p> <p>...</p> <p>5) мати програмні та технічні засоби, необхідні для участі на торгах на РДН, торгах на ВДР та обміну інформацією з ОР;</p> <p>б) забезпечувати конфіденційність даних, що надаються ними ОР у заявках на торги на РДН</p>	

<p>може вплинути на (спотворити) результати торгів.</p>	<p>та заявках на торги ВДР, викриття яких може вплинути на (спотворити) результати торгів.</p>	
<p>1.5.4. ОР надає учасникам РДН/ВДР доступ до програмного забезпечення ОР через їхніх уповноважених осіб, які внесені до реєстру користувачів. Особа може бути уповноваженою на здійснення операцій на РДН/ВДР лише одним учасником РДН/ВДР. ОР надає Регулятору доступ до реєстру користувачів.</p>	<p>1.5.4. ОР надає учасникам РДН/ВДР доступ до програмного забезпечення ОР через їхніх уповноважених осіб.</p>	
<p>3.2.13. Після «закриття воріт РДН» ОР здійснює перевірку загального обсягу продажу електричної енергії на добу постачання в заявках на продаж учасників РДН/ВДР. У разі подання електропостачальником та/або трейдером заявок на продаж на РДН загальним обсягом продажу електричної енергії на добу постачання, що перевищує 50 МВт, та за умови наявності однієї з таких обставин: учасник РДН/ВДР, що подав заявку, не здійснював продаж електричної енергії на РДН/ВДР протягом попередніх 90 днів; у учасника РДН/ВДР, що подав заявку, протягом попередніх 90 днів змінився керівник та/або уповноважена особа, що здійснює операції на РДН та ВДР; заявлений учасником РДН/ВДР загальний обсяг продажу електричної енергії на добу постачання перевищує максимальний добовий обсяг, що подавався ним протягом попередніх 90 днів більше ніж у 2 рази. ОР не пізніше 12:10 звертається до такого учасника РДН/ВДР із запитом щодо надання пояснення походження заявлених для продажу на РДН обсягів електричної енергії в торговій зоні по кожному розрахунковому періоду доби постачання. Учасник РДН/ВДР до 12:20 надає ОР інформацію про походження заявлених для продажу на РДН</p>	<p>3.2.13. Після «закриття воріт РДН» ОР здійснює перевірку загального обсягу продажу електричної енергії на добу постачання в заявках на продаж учасників РДН/ВДР. У разі подання електропостачальником та/або трейдером заявок на продаж на РДН загальним обсягом продажу електричної енергії на добу постачання, що перевищує 50 МВт, та за умови наявності однієї з таких обставин: учасник РДН/ВДР, що подав заявку, не здійснював продаж електричної енергії на РДН/ВДР протягом попередніх 90 днів; заявлений учасником РДН/ВДР загальний обсяг продажу електричної енергії на добу постачання перевищує максимальний добовий обсяг, що подавався ним протягом попередніх 90 днів більше ніж у 2 рази. ОР не пізніше 12:10 звертається до такого учасника РДН/ВДР із запитом щодо надання пояснення походження заявлених для продажу на РДН обсягів електричної енергії в торговій зоні по кожному розрахунковому періоду доби постачання. Учасник РДН/ВДР до 10:00 наступного дня надає ОР інформацію про походження заявлених для продажу на РДН обсягів електричної енергії, що потребують пояснення, а саме: 1) власний ЕІС-код та код ЄДРПОУ;</p>	<p>Пропонуємо надати більше часу електропостачальником та/або трейдером для надання пояснень походження заявлених для продажу на РДН обсягів електричної енергії, враховуючи надання інформацію протягом 10 хвилин може бути технічно неможливим. Також, пропонуємо врахувати, що джерелом походження електричної енергії, яка запропонована для продажу на РДН, може бути імпорт.</p>

<p>обсягів електричної енергії, що потребують пояснення, а саме:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) власний ЕІС-код та код ЄДРПОУ; 2) ідентифікатор торгової зони, в якій подається така заявка; 3) обсяги електричної енергії на кожний розрахунковий період доби постачання (МВт·год), придбані за двостороннім(-ми) договором(-ами); 4) ЕІС-код та код ЄДРПОУ учасника(-ів) ринку, які продали електричну енергію учаснику РДН/ВДР за двостороннім(-и) договором(-ами); 5) реєстраційні дані (дата та номер) двостороннього(-ніх) договору(-ів); 6) прізвище, ім'я, по батькові уповноваженої особи, що подала заявку. <p>У разі ненадання учасником РДН/ВДР підтвердження походження заявлених для продажу на РДН обсягів електричної енергії у встановлений термін ОР має право відхилити заявки на торги на РДН та торги на ВДР та починаючи з доби, наступної за днем звернення ОР із відповідним запитом, призупинити участь такого учасника у РДН/ВДР на строк до 7 календарних днів.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 2) ідентифікатор торгової зони, в якій подається така заявка; 3) обсяги електричної енергії на кожний розрахунковий період доби постачання (МВт·год), придбані за двостороннім(-ми) договором(-ами) або імпортовані; 4) ЕІС-код та код ЄДРПОУ учасника(-ів) ринку, які продали електричну енергію учаснику РДН/ВДР за двостороннім(-и) договором(-ами) або ідентифікаційний код контрагента імпортера; 5) реєстраційні дані (дата та номер) двостороннього(-ніх) договору(-ів) / імпортних договорів. <p>У разі ненадання учасником РДН/ВДР підтвердження походження заявлених для продажу на РДН обсягів електричної енергії у встановлений термін ОР має право відхилити заявки на торги на РДН та торги на ВДР та починаючи з доби, наступної за днем звернення ОР із відповідним запитом, призупинити участь такого учасника у РДН/ВДР на строк до 7 календарних днів.</p> <p>У разі повторного не ненадання учасником РДН/ВДР протягом місяця підтвердження походження заявлених для продажу на РДН обсягів електричної енергії у встановлений термін ОР має право відхилити заявки на торги на РДН та торги на ВДР та починаючи з доби, наступної за днем звернення ОР із відповідним запитом, призупинити участь такого учасника у РДН/ВДР на строк до 30 календарних днів.</p>	
<p>5.3. За обґрунтованим зверненням ОР Регулятор з метою запобігання неефективному функціонуванню ринку електричної енергії, зокрема внаслідок дій та будь-якої поведінки учасників ринку, спрямованих на завищення цін та заподіяння економічної шкоди споживачам, має право прийняти тимчасове рішення, зокрема щодо</p>	<p>Вилучити.</p>	<p>Порядок підготовки та прийняття рішень НКРЕКП визначені статтями 14-15 Закону України «Про НКРЕКП».</p> <p>Статтею 15 Закону України «Про НКРЕКП» визначена спеціальна процедура прийняття рішень, що мають ознаки регуляторних актів.</p>

<p>встановлення особливостей формування заявок на торги на РДН/ВДР та умов спостереження ОР за РДН/ВДР з метою виявлення ознак маніпулювання та заходів, які ОР може застосовувати у такому випадку.</p>		<p>Крім того, статтею 2 Закону України «Про ринок електричної енергії» визначено, що проекти правил ринку, правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, інші проекти нормативно-правових актів, що можуть вплинути на конкуренцію, підлягають погодженню з Антимонопольним комітетом України.</p> <p>Крім того, кожний проект рішення НКРЕКП, що має ознаки регуляторного акта (рішення, які пропонуються для прийняття є регуляторними), готуються разом з матеріалами, що обґрунтовують необхідність прийняття такого рішення, та аналізом його впливу.</p> <p>Отже, запропоновані зміни напряму протирічать нормам вищезазначених законів.</p>
--	--	--

**Додаток 7 до Правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку
Правила поведінки на ринку «на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку**

<p>1.4. У цих Правилах терміни вживаються в таких значеннях:</p> <p>інсайдерська інформація - інформація точного характеру, що підлягає оприлюдненню у відповідності до вимог чинного законодавства, але не оприлюднена та прямо чи опосередковано стосується обсягів електричної енергії, що пропонуються для купівлі або продажу на РДН та/або ВДР, і яка, у разі її оприлюднення, мала б значний вплив на ціни, що формуються на РДН/ВДР;</p> <p>продукти - обсяги електричної енергії, що пропонуються для купівлі або продажу у заявках на РДН та/або на ВДР;</p> <p>маніпулювання ринком – це:</p>	<p>1.4. У цих Правилах терміни вживаються в таких значеннях:</p> <p>інсайдерська інформація - інформація точного характеру, що підлягає оприлюдненню у відповідності до вимог чинного законодавства, але не оприлюднена та прямо чи опосередковано стосується обсягів електричної енергії, що пропонуються для купівлі або продажу на РДН та/або ВДР, і яка, у разі її оприлюднення, мала б значний вплив на ціни, що формуються на РДН/ВДР;</p> <p>продукти - обсяги електричної енергії, що пропонуються для купівлі або продажу у заявках на РДН та/або на ВДР;</p> <p>маніпулювання ринком – це:</p>	<p>У визначеннях дій, що визначено як маніпулювання необхідно внести зміни:</p> <ul style="list-style-type: none"> - для приведення у відповідність до існуючих в діючому законодавстві підходів та презумпції невинуватості; - для визначення маніпулюванням продаж на РДН та придбання на ВДР; - та спекулятивного придбання електричної енергії на РДН з метою перепродажу на профіцитному РДН.
--	---	---

<p>подання будь-якої заявки на торги РДН або ВДР, що дає або може давати неправдиві чи такі, що вводять в оману, сигнали щодо пропозиції, попиту або ціни продукту, якого така заявка стосується;</p> <p>подання будь-якої заявки на торги РДН або ВДР, що встановлює або є спробою встановити особами учасника або учасниками РДН/ВДР, які діють узгоджено, ціну одного або кількох продуктів на штучному рівні, якщо учасник, який подав заявку на торги, не довів, що підстави для цього є законними та що така заявка відповідає прийнятій ринковій практиці на відповідних оптових ринках електричної енергії;</p> <p>подання заявок на продаж на РДН або ВДР обсягів електричної енергії, не підтверджених виробництвом, купівлею на РДД, та/або імпортом, та/або акцептованою купівлею на РДН або ВДР;</p> <p>відхилення акцептованої ціни купівлі на ВДР більше ніж на 10 % від середньозваженої ціни на продаж за розрахунковий період;</p> <p>систематичне подання заявок на продаж та на купівлю на ВДР на розрахункові години за умови, що подання заявок на продаж передувало поданню заявок на купівлю і ціни в заявках на продаж вищі ніж ціни в заявках на купівлю.</p>	<p>подання будь-якої заявки на торги РДН або ВДР, що створює неправдині сигнали щодо пропозиції, попиту або ціни продукту, якого така заявка стосується;</p> <p>подання будь-якої заявки на торги РДН або ВДР, що забезпечує учаснику або учасникам РДН/ВДР, які діють узгоджено, ціну одного або кількох продуктів на штучному рівні, за наявності доказів, що учасник, який подав заявку на торги діяв всупереч законодавству та що така заявка не відповідає прийнятій ринковій практиці на відповідних оптових ринках електричної енергії;</p> <p>подання заявок на продаж на РДН або ВДР обсягів електричної енергії, не підтверджених виробництвом, купівлею на РДД, та/або імпортом, та/або акцептованою купівлею на РДН;</p> <p>придбання електричної енергії на РДД з метою перепродажу на РДН;</p>	
<p>4.3. Учасник РДН/ВДР та уповноважені ним на здійснення торгових операцій на РДН та ВДР особи зобов'язані:</p> <p>...</p> <p>3) виконувати рекомендації та рішення, що надаються Регулятором та Антимонопольним комітетом України у зв'язку з діями або</p>	<p>4.3. Учасник РДН/ВДР та уповноважені ним на здійснення торгових операцій на РДН та ВДР особи зобов'язані:</p> <p>...</p> <p>3) виконувати рекомендації та рішення, що надаються Регулятором та Антимонопольним комітетом України у зв'язку з діями або</p>	<p>Кожен учасник ринку самостійно приймає рішення щодо надання своїм представникам повноваження щодо здійснення операцій на РДН/ВДР і несе ризик «компетентності» таких працівників.</p>

<p>бездіяльністю учасника РДН/ВДР або його уповноваженої особи, які порушують ці Правила та загрожують упорядкованій та належній роботі РДН/ВДР;</p> <p>4) проходити атестацію користувачів програмного забезпечення ОР у порядку, затвердженому ОР.</p>	<p>бездіяльністю учасника РДН/ВДР або його уповноваженої особи, які порушують ці Правила та загрожують упорядкованій та належній роботі РДН/ВДР.</p>	<p>Сертифікація/реєстрація – додаткові перепони в доступі учасникам ринку до участі в ринку електричної енергії, в тому числі, учасник ринку буде позбавлений можливості оперативно проводити операції на ринку, якщо «сертифіковані» працівники звільняться/захворіють/тощо.</p>
<p>4.4. Учасникам РДН/ВДР та уповноваженим особам учасника РДН/ВДР заборонено:</p> <p>1) подавати на торги на РДН/ВДР за попередньою домовленістю з будь-яким іншим не пов'язаним відносинами контролю учасником РДН/ВДР заявки на продаж та купівлю електричної енергії з однаковими цінами та обсягами;</p> <p>2) здійснювати будь-які узгоджені дії, у тому числі проводити попередні домовленості щодо торгівлі на РДН та/або ВДР, що можуть змінити формування цін, за рахунок справедливої конкурентної взаємодії між попитом і пропозицією;</p> <p>3) використовувати інсайдерську інформацію;</p> <p>4) здійснювати маніпулювання ринком.</p>	<p>4.4. Учасникам РДН/ВДР заборонено:</p> <p>1) подавати на торги на РДН/ВДР за попередньою домовленістю з будь-яким іншим не пов'язаним відносинами контролю учасником РДН/ВДР заявки на продаж та купівлю електричної енергії з однаковими цінами та обсягами;</p> <p>2) здійснювати будь-які узгоджені дії, у тому числі проводити попередні домовленості щодо торгівлі на РДН та/або ВДР, що можуть змінити формування цін, за рахунок справедливої конкурентної взаємодії між попитом і пропозицією;</p> <p>3) використовувати інсайдерську інформацію;</p> <p>4) здійснювати маніпулювання ринком.</p>	<p>Крім того, статтею 51 Закону України «Про ринок електричної енергії» передбачено, що Оператор ринку реєструє учасників ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, забезпечує ведення та оприлюднення відповідного реєстру.</p> <p>Також статтею 67 Закону України «Про ринок електричної енергії» для участі на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку учасники ринку достатньо укласти договір про участь у ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку.</p>
<p>5.3. Уповноважені особи учасників РДН/ВДР за порушення цих Правил можуть бути виключені ОР з реєстру користувачів без можливості бути зареєстрованим у ньому повторно протягом 2 років з дня такого виключення.</p>	<p>Вилучити</p>	

ЕРУ
ТОВ ТРЕЙДІНГ

№ 1/03-3380 на № _____
від 16.05.2022

ТОВ «ЕРУ ТРЕЙДІНГ»
вул. Ярославська, 58, 10 поверх
БЦ «Астарта»
Київ 04070, Україна

тел.: +38 044 428 70 16
info@eru.com.ua

**Національній комісії, що здійснює
державне регулювання у сферах
енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП)**
03057 м. Київ, вул. Смоленська, 19

*Пропозиції щодо внесення змін до проекту
постанови НКРЕКП «Про затвердження
Змін до деяких постанов НКРЕКП»*

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕРУ ТРЕЙДІНГ» (код ЄДРПОУ - 40371329) здійснює ліцензійну діяльність з постачання електричної енергії споживачу відповідно до постанови НКРЕКП від 04 жовтня 2018 р. №1153 (надалі - ТОВ «ЕРУ ТРЕЙДІНГ»).

09.05.2022 р. НКРЕКП розмістило на сайті <https://www.nerc.gov.ua/news/nkrekp-informuye-pro-prodovzhennya-zboru-zauvazhen-ta-propozicij-do-proyektu-zmini-do-pravil-rinku-ta-pravil-rinku-na-dobu-napered-ta-vnutrishnodobovogo-rinku> проект постанови «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП».

ТОВ «ЕРУ ТРЕЙДІНГ» пропонує внести зміни до проекту постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП», які додаються.

Дійсним також просимо повідомити про час та дату відкритого обговорення проекту постанови НКРЕКП за номером телефону: +38 0503354507 та/або e-mail: Liudmyla.Savostianova@eru.com.ua.

Копія Довіреності ТОВ «ЕРУ ТРЕЙДІНГ» на керівника департаменту енергетичних проектів Волошина М. С. №1/01-3258-Д від 27.01.2022 р. додається.

З повагою,
Керівник департаменту енергетичних проектів

М. С. Волошин

<p>Редакція проєкту постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг»</p>	<p>Зауваження та пропозиції до проєкту постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг»</p>	<p>Обґрунтування</p>
<p>1.8.4. АР здійснює спостереження за ринком електричної енергії з метою виявлення маніпулювання, у тому числі здійснює аналіз джерела походження електричної енергії.</p> <p>На період дії спеціальних обов'язків, покладених на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії, маніпулюванням ринку, щодо якого здійснюється аналіз, є:</p> <p>наявність у учасника ринку, крім виробників та гарантованого покупця, від'ємного сальдованого значення зареєстрованих обсягів електричної енергії за розрахунковий період;</p> <p>здійснення учасником ринку, крім виробників та гарантованого покупця, продажу електричної енергії на РДН та купівлі електричної енергії на ВДР на розрахунковий період;</p> <p>наявність у учасника ринку, який є СВБ, крім виробників та гарантованого покупця, величини негативного небалансу обсягом більше ніж 50 МВт за добу протягом трьох календарних днів,</p>	<p>Пропонуємо залишити п. 1.8.4 Правил ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 307 (далі – Правила ринку) у діючій редакції.</p>	<p>ТОВ «ЕРУ ТРЕЙДІНГ» є СВБ у одній з найбільших балансуючих груп на ринку електричної енергії.</p> <p>З редакції цього пункту не зрозуміло як такий негативний небаланс (більше ніж 50 МВт) буде розглядатися для СВБ балансуючої групи, чи буде сумарний негативний небаланс всіх учасників балансуючої групи вважатися маніпулюванням ринку?</p> <p>Адже відповідно до Правил ринку СВБ несе фінансову відповідальність перед ОСП за небаланси електричної енергії всіх учасників ринку, які увійшли до балансуючої групи, яку вона представляє.</p> <p>Така редакція здійснює дискримінаційне розмежування між негативним небалансом, обсягом більше 50 МВт, учасника ринку електричної енергії, який є СВБ і який входить до балансуючої групи іншої СВБ. Для першого такі дії будуть вважатися маніпулюванням ринку для другого – ні.</p>

<p>що передують дню d, за оперативними даними комерційного обліку.</p> <p>Сальдоване значення зареєстрованих обсягів електричної енергії - це різниця між сумарним обсягом купівлі електричної енергії учасником ринку за ДД, купівлі електричної енергії на РДН, ВДР та імпорту електричної енергії та сумарним обсягом продажу електричної енергії учасником ринку за ДД, продажу електричної енергії на РДН, ВДР та експорту електричної енергії.</p> <p>У випадку виявлення ознак можливого маніпулювання ринком зі сторони учасника ринку АР на наступний робочий день повідомляє про це Регулятора та відповідного учасника ринку.</p>		
<p>2.4.4. ОР призупиняє участь у РДН/ВДР учасника РДН/ВДР у разі виявлення щодо такого учасника хоча б однієї з таких обставин:</p> <p>1) повторного протягом року порушення будь-якого положення цих Правил;</p> <p>2) несплати штрафних санкцій у терміни, встановлені цими Правилами та договорами;</p> <p>3) у випадку ненадання пояснення щодо походження заявлених для продажу на РДН обсягів електричної енергії відповідно до вимог пункту 3.2.13 глави 3.2 розділу III цих Правил.</p>	<p>2.4.4. ОР призупиняє участь у РДН/ВДР учасника РДН/ВДР у разі виявлення щодо такого учасника хоча б однієї з таких обставин:</p> <p>1) повторного протягом року порушення будь-якого положення цих Правил;</p> <p>2) несплати штрафних санкцій у терміни, встановлені цими Правилами та договорами;</p> <p>3) у випадку ненадання пояснення щодо походження заявлених для продажу на РДН обсягів електричної енергії відповідно до вимог пункту 3.2.13 глави 3.2 розділу III цих Правил. Таке призупинення не може тривати більше 7 днів.</p>	<p>У п. 3.2.13 вказаний максимальний строк призупинення участі у РДН/ВДР учасника РДН/ВДР у випадку ненадання пояснення щодо походження заявлених для продажу на РДН обсягів електричної енергії відповідно до вимог пункту 3.2.13.</p>
<p>3.2.13. Після «закриття воріт РДН» ОР здійснює перевірку загального обсягу продажу електричної енергії на добу постачання в заявках на продаж учасників РДН/ВДР.</p>	<p>3.2.13. Після «закриття воріт РДН» ОР здійснює перевірку загального обсягу продажу електричної енергії на добу постачання в заявках на продаж учасників РДН/ВДР.</p>	<p>Незрозуміло чому кадрові зміни на підприємстві є підставою для виникнення у учасника РДН/ВДР додаткового обов'язку підтверджувати походження обсягів електричної енергії, що продається на</p>

<p>У разі подання електропостачальником та/або трейдером заявок на продаж на РДН загальним обсягом продажу електричної енергії на добу постачання, що перевищує 50 МВт, та за умови наявності однієї з таких обставин:</p> <p>учасник РДН/ВДР, що подав заявку, не здійснював продаж електричної енергії на РДН/ВДР протягом попередніх 90 днів;</p> <p>у учасника РДН/ВДР, що подав заявку, протягом попередніх 90 днів змінився керівник та/або уповноважена особа, що здійснює операції на РДН та ВДР;</p> <p>заявлений учасником РДН/ВДР загальний обсяг продажу електричної енергії на добу постачання перевищує максимальний добовий обсяг, що подавався ним протягом попередніх 90 днів більше ніж у 2 рази.</p> <p>ОР не пізніше 12:10 звертається до такого учасника РДН/ВДР із запитом щодо надання пояснення походження заявлених для продажу на РДН обсягів електричної енергії в торговій зоні по кожному розрахунковому періоду доби постачання. Учасник РДН/ВДР до 12:20 надає ОР інформацію про походження заявлених для продажу на РДН обсягів електричної енергії, що потребують пояснення, а саме:</p> <p>1) власний ЕІС-код та код ЄДРПОУ;</p> <p>2) ідентифікатор торгової зони, в якій подається така заявка;</p>	<p>У разі подання електропостачальником та/або трейдером заявок на продаж на РДН загальним обсягом продажу електричної енергії на добу постачання, що перевищує 50 МВт, та за умови наявності однієї з таких обставин:</p> <p>учасник РДН/ВДР, що подав заявку, не здійснював продаж електричної енергії на РДН/ВДР протягом попередніх 90 днів;</p> <p>заявлений учасником РДН/ВДР загальний обсяг продажу електричної енергії на добу постачання перевищує максимальний добовий обсяг, що подавався ним протягом попередніх 90 днів більше ніж у 2 рази.</p> <p>ОР не пізніше 12:10 звертається до такого учасника РДН/ВДР із запитом щодо надання пояснення походження заявлених для продажу на РДН обсягів електричної енергії в торговій зоні по кожному розрахунковому періоду доби постачання. Учасник РДН/ВДР до 11:00 наступного дня надає ОР інформацію про походження заявлених для продажу на РДН обсягів електричної енергії, що потребують пояснення, а саме:</p> <p>1) власний ЕІС-код та код ЄДРПОУ;</p> <p>2) ідентифікатор торгової зони, в якій подається така заявка;</p> <p>3) обсяги електричної енергії на кожний розрахунковий період доби постачання (МВт·год), придбані за двостороннім(-ми) договором(-ами);</p>	<p>РДН/ВДР.</p> <p>В такій редакції в учасника РДН/ВДР може бути всього 10 хвилин на отримання, підготовку і відправлення відповіді, що є фізично неможливим, і враховуючи наслідки несвоєчасного надання відповіді, учасник РДН/ВДР може зазнати непомірно великих збитків через незалежні від нього обставини.</p>
--	--	--

<p>3) обсяги електричної енергії на кожний розрахунковий період доби постачання (МВт·год), придбані за двостороннім(-ми) договором(-ами);</p> <p>4) ЄІС-код та код ЄДРПОУ учасника(-ів) ринку, які продали електричну енергію учаснику РДН/ВДР за двостороннім(-и) договором(-ами);</p> <p>5) реєстраційні дані (дата та номер) двостороннього(-ніх) договору(-ів);</p> <p>6) прізвище, ім'я, по батькові уповноваженої особи, що подала заявку. У разі ненадання учасником РДН/ВДР підтвердження походження заявлених для продажу на РДН обсягів електричної енергії у встановлений термін ОР має право відхилити заявки на торги на РДН та торги на ВДР та починаючи з доби, наступної за днем звернення ОР із відповідним запитом, призупинити участь такого учасника у РДН/ВДР на строк до 7 календарних днів.</p>	<p>4) ЄІС-код та код ЄДРПОУ учасника(-ів) ринку, які продали електричну енергію учаснику РДН/ВДР за двостороннім(-и) договором(-ами);</p> <p>5) реєстраційні дані (дата та номер) двостороннього(-ніх) договору(-ів);</p> <p>6) прізвище, ім'я, по батькові уповноваженої особи, що подала заявку. У разі ненадання учасником РДН/ВДР підтвердження походження заявлених для продажу на РДН обсягів електричної енергії у встановлений термін ОР має право, починаючи з доби, наступної за днем, у який учасник РДН/ВДР був зобов'язаний надати відповідь на звернення ОР, призупинити участь такого учасника у РДН/ВДР на строк до 7 календарних днів.</p>	
<p>1.4. У цих Правилах терміни вживаються в таких значеннях:</p> <p>інсайдерська інформація - інформація точного характеру, що підлягає оприлюдненню у відповідності до вимог чинного законодавства, але не оприлюднена та прямо чи опосередковано стосується обсягів електричної енергії, що пропонуються для купівлі або продажу на</p>	<p>1.4. У цих Правилах терміни вживаються в таких значеннях:</p> <p>інсайдерська інформація - інформація точного характеру, що підлягає оприлюдненню у відповідності до вимог чинного законодавства, але не оприлюднена та прямо чи опосередковано стосується обсягів електричної енергії, що пропонуються для купівлі або продажу на</p>	<p>«відхилення акцептованої ціни купівлі на ВДР більше ніж на 10 % від середньозваженої ціни на продаж за розрахунковий період;» не залежить від дій учасника РДН/ВДР, заявка на купівлю якого акцептована.</p>

<p>РДН та/або ВДР, і яка, у разі її оприлюднення, мала б значний вплив на ціни, що формуються на РДН/ВДР;</p> <p>продукти - обсяги електричної енергії, що пропонуються для купівлі або продажу у заявках на РДН та/або на ВДР;</p> <p>маніпулювання ринком – це:</p> <p>подання будь-якої заявки на торги РДН або ВДР, що дає або може давати неправдиві чи такі, що вводять в оману, сигнали щодо пропозиції, попиту або ціни продукту, якого така заявка стосується;</p> <p>подання будь-якої заявки на торги РДН або ВДР, що встановлює або є спробою встановити особами учасника або учасниками РДН/ВДР, які діють узгоджено, ціну одного або кількох продуктів на штучному рівні, якщо учасник, який подав заявку на торги, не довів, що підстави для цього є законними та що така заявка відповідає прийнятій ринковій практиці на відповідних оптових ринках електричної енергії;</p> <p>подання заявок на продаж на РДН або ВДР обсягів електричної енергії, не підтверджених виробництвом, купівлею на РДД, та/або імпортом, та/або акцептованою купівлею на РДН або ВДР; відхилення акцептованої ціни купівлі на ВДР більше ніж на 10 % від</p>	<p>РДН та/або ВДР, і яка, у разі її оприлюднення, мала б значний вплив на ціни, що формуються на РДН/ВДР;</p> <p>продукти - обсяги електричної енергії, що пропонуються для купівлі або продажу у заявках на РДН та/або на ВДР;</p> <p>маніпулювання ринком – це:</p> <p>подання будь-якої заявки на торги РДН або ВДР, що дає або може давати неправдиві чи такі, що вводять в оману, сигнали щодо пропозиції, попиту або ціни продукту, якого така заявка стосується;</p> <p>подання будь-якої заявки на торги РДН або ВДР, що встановлює або є спробою встановити особами учасника або учасниками РДН/ВДР, які діють узгоджено, ціну одного або кількох продуктів на штучному рівні, якщо учасник, який подав заявку на торги, не довів, що підстави для цього є законними та що така заявка відповідає прийнятій ринковій практиці на відповідних оптових ринках електричної енергії;</p> <p>подання заявок на продаж на РДН або ВДР обсягів електричної енергії, не підтверджених виробництвом, купівлею на РДД, та/або імпортом, та/або акцептованою купівлею на РДН або ВДР;</p> <p>систематичне подання заявок на продаж та на купівлю на ВДР на розрахункові</p>	
--	--	--

<p>середньозваженої ціни на продаж за розрахунковий період;</p> <p>систематичне подання заявок на продаж та на купівлю на ВДР на розрахункові години за умови, що подання заявок на продаж передувало поданню заявок на купівлю і ціни в заявках на продаж вищі ніж ціни в заявках на купівлю.</p>	<p>години за умови, що подання заявок на продаж передувало поданню заявок на купівлю і ціни в заявках на продаж вищі ніж ціни в заявках на купівлю.</p>	
--	---	--

З повагою,

Керівник департаменту енергетичних проєктів

М. С. Волошин

НЕК | Нова-
Енергетична-
Компанія

ТОВ «Нова-Енергетична-Компанія»

Україна, 04071, м. Київ, вул. Спаська, 5

Тел. +38(044) 585 74 35

E-mail: n-e-c@n-e-c.com.ua

www.n-e-c.com.ua

Вих. № 28-02-2022-E-1 від « 28 » лютого 2022 р.

на № _____ від « ____ » _____ 2022 р.

**Національна комісія, що здійснює
державне регулювання у сферах
енергетики та комунальних
послуг**

Про надання пропозицій

ТОВ «Нова-Енергетична-Компанія» надає пропозиції до проекту постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (що має ознаки регуляторного акта), який був опублікований на офіційному сайті НКРЕКП 17.02.2022.

Додаток: на 10 арк. в 1 прим.

Директор ТОВ «НЕК»

М.О. Боднар

Порівняльна таблиця до проєкту рішення НКРЕКП, що має ознаки регуляторного акта, - постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг»

Зміни до Правил ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 307

Редакція проєкту рішення НКРЕКП	Зауваження та пропозиції до проєкту рішення НКРЕКП	Обґрунтування
<p>1.1.2. У цих Правилах терміни вживаються в таких значеннях: користувач СУР – сертифікований ОСП працівник учасника ринку, уповноважений на здійснення операцій на ринку із застосуванням СУР;».</p>	<p>1.1.2. У цих Правилах терміни вживаються в таких значеннях: користувач СУР – фізична особа, уповноважена учасником ринку на здійснення операцій на ринку із застосуванням СУР;».</p>	<p>Користувач СУР не є окремим учасником ринку (згідно з визначенням Закону України «Про ринок електричної енергії»), а здійснює певні дії від імені учасника ринку. Відповідні дії користувача СУР вважаються діями учасника ринку. В усіх правовідносинах, що виникають в результаті дій користувача СУР, стороною виступає відповідний учасник ринку. Таким чином, користувач СУР не має окремої суб'єктності на ринку електроенергії. Законодавство також не передбачає сертифікації учасників ринку (за винятком оператора системи передачі). Тому вимога щодо сертифікації користувача СУР суперечить законодавству.</p>
<p>реєстр користувачів СУР – реєстр, який створює та адмініструє ОСП. До реєстру включається інформація про уповноважених осіб учасників ринку, яким доручається здійснювати операції на ринку із застосуванням СУР;</p>	<p>реєстр користувачів СУР – реєстр, який створює та адмініструє ОСП. До реєстру включається інформація про уповноважених осіб учасників ринку, яким доручається здійснювати операції на ринку із застосуванням СУР. Включення інформації до реєстру користувачів СУР здійснюється на підставі заяви учасника ринку;</p>	<p>1. З Правил необхідно усунути твердження, що перелічені обставини є маніпулюванням (йдеться лише про признаки маніпулювання, які підлягають окремому аналізу). 2. СББ відповідає не лише за власні небаланси, а усі небаланси учасників її балансуєної групи. В балансуєній групі цілком природно виникнення негативних небалансів, у т.ч. протягом кількох діб (наприклад через систематичне перевищення споживачами запланованих величин</p>
<p>1.8.4. АР здійснює спостереження за ринком електричної енергії з метою виявлення маніпулювання, у тому числі здійснює аналіз джерела походження електричної енергії.</p> <p>На період дії спеціальних обов'язків, покладених на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку</p>	<p>1.8.4. АР здійснює спостереження за ринком електричної енергії з метою виявлення маніпулювання, у тому числі здійснює аналіз джерела походження електричної енергії.</p> <p>На період дії спеціальних обов'язків, покладених на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії, ознаками можливого</p>	

<p>електричної енергії, маніпулюванням ринку, щодо якого здійснюється аналіз, є:</p> <p>наявність у учасника ринку, крім виробників та гарантованого покупця, від'ємного сальдованого значення зареєстрованих обсягів електричної енергії за розрахунковий період;</p> <p>здійснення учасником ринку, крім виробників та гарантованого покупця, продажу електричної енергії на РДН та купівлі електричної енергії на ВДР на розрахунковий період;</p> <p>наявність у учасника ринку, який є СББ, крім виробників та гарантованого покупця, величини негативного небалансу обсягом більше ніж 50 МВт за добу протягом трьох календарних днів, що передують дню d, за оперативними даними комерційного обліку.</p> <p>Сальдоване значення зареєстрованих обсягів електричної енергії - це різниця між сумарним обсягом купівлі електричної енергії учасником ринку за ДД, купівлі електричної енергії на РДН, ВДР та імпорту електричної енергії та сумарним обсягом продажу електричної енергії учасником ринку за ДД, продажу електричної енергії на РДН, ВДР та експорту електричної енергії.</p> <p>У випадку виявлення ознак можливого маніпулювання ринком зі сторони учасника ринку АР на наступний робочий день повідомляє про це Регулятора та відповідного учасника ринку.</p>	<p>маніпулювання ринком, щодо яких здійснюється аналіз, є:</p> <p>наявність у учасника ринку, крім виробників та гарантованого покупця, від'ємного сальдованого значення зареєстрованих обсягів електричної енергії за розрахунковий період;</p> <p>здійснення учасником ринку, крім виробників та гарантованого покупця, продажу електричної енергії на РДН та купівлі електричної енергії на ВДР на розрахунковий період;</p> <p>~~наявність у учасника ринку, який є СББ, крім виробників та гарантованого покупця, величини негативного небалансу обсягом більше ніж 50 МВт за добу протягом трьох календарних днів, що передують дню d, за оперативними даними комерційного обліку.~~</p> <p>Сальдоване значення зареєстрованих обсягів електричної енергії - це різниця між сумарним обсягом купівлі електричної енергії учасником ринку за ДД, купівлі електричної енергії на РДН, ВДР та імпорту електричної енергії та сумарним обсягом продажу електричної енергії учасником ринку за ДД, продажу електричної енергії на РДН, ВДР та експорту електричної енергії.</p> <p>Якщо від'ємне сальдоване значення сформувалась у розрахунковому періоді, в якому на РДН заявлений обсяг продажу був меншим за заявлений обсяг купівлі, наявність у учасника ринку, від'ємного сальдованого значення зареєстрованих обсягів електричної енергії за розрахунковий період не вважається ознакою маніпулювання ринком.</p>	<p>споживання). Таким чином, вважати маніпулятором СББ, у балансуючій групі якої є учасники з негативним небалансом – некоректно.</p> <p>3. Наявність «від'ємного сальдованого значення» в умовах дефіциту на РДН не свідчить про маніпулювання учасником ринку.</p> <p>4. Вважаємо за необхідне для встановлення фактів маніпулювання ринком керуватися відповідними нормативними документами ЄС.</p>
---	---	--

	<p>Аналіз ринку та виявлення ознак маніпулювання здійснюються на підставі критеріїв, встановлених Регламентом Європейського парламенту і Ради ЄС № 1227/2011 від 25 жовтня 2011 року «Про доброчесність та прозорість на оптовому енергетичному ринку».</p> <p>У випадку виявлення ознак можливого маніпулювання ринком зі сторони учасника ринку АР на наступний робочий день повідомляє про це Регулятора та відповідного учасника ринку.</p>	
1.11.9. Авторизація користувачів у СУР здійснюється за умови включення користувача до реєстру користувачів СУР.	1.11.9. Авторизація користувачів у СУР здійснюється одночасно з включенням користувача до реєстру користувачів СУР не пізніше другого робочого дня від дати отримання ОСП відповідної заяви учасника ринку. Заява (за формою, зразок якої публікується на офіційному вебсайті ОСП), надається в електронному вигляді за кваліфікованим електронним підписом учасника ринку на електронну адресу ОСП.	Пропонується уточнити процедуру включення користувача СУР до відповідного реєстру.
<p>1.12.8. ОСП організовує навчання працівників учасника ринку користуванню СУР та забезпечує підтримку та інструктування. За результатами навчання ОСП сертифікує користувачів СУР та включає їхні дані до реєстру користувачів СУР.</p> <p>Користувач СУР може бути уповноважений на здійснення операцій у СУР лише одним учасником ринку.</p>	<p>1.12.8. ОСП організовує навчання працівників учасника ринку користуванню СУР та забезпечує підтримку та інструктування без стягнення додаткової оплати. За результатами навчання ОСП ~~сертифікує користувачів СУР та включає їхні дані до реєстру користувачів СУР.~~</p> <p>~~Користувач СУР може бути уповноважений на здійснення операцій у СУР лише одним учасником ринку.~~</p>	Користувач СУР не є окремим учасником ринку (згідно з визначенням Закону України «Про ринок електричної енергії»), а здійснює певні дії від імені учасника ринку. Відповідні дії користувача СУР вважаються діями учасника ринку. В усіх правовідносинах, що виникають в результаті дій користувача СУР, стороною виступає відповідний учасник ринку. Таким чином, користувач СУР не має окремої суб'єктності на ринку електроенергії. Законодавство також не передбачає сертифікації учасників ринку (за винятком оператора системи передачі).

<p>ОСП розробляє та оприлюднює на офіційному вебсайті порядок проведення навчання та сертифікації користувачів СУР. ОСП надає Регулятору доступ до реєстру користувачів СУР.</p>	<p>ОСП розробляє та оприлюднює на офіційному вебсайті порядок проведення навчання ~~та сертифікації~~ користувачів СУР. ОСП надає Регулятору доступ до реєстру користувачів СУР.</p>	<p>Тому вимога щодо сертифікації користувача СУР суперечить законодавству. Так само не має законодавчих підстав обмежувати права однієї фізичної особи щодо суміщення трудової діяльності у різних підприємствах – учасниках ринку, в якості користувача СУР.</p>
<p>6.1.12. Для учасника ринку, який є СВБ та електропостачальником або трейдером та не здійснював діяльність на ринку електричної енергії протягом попередніх 30 днів перед торговим днем d, розмір необхідної фінансової гарантії для кожного торгового дня d впродовж 10 днів, наступних за першим торговим днем d, розраховується за формулою</p> $FG_{gr,d,z} = (Wsel_{gr,d,z} \cdot K1_{gr,d,z} + \sum_{e \in gr} p_e^{cons} \cdot 24 \cdot K3_{gr,d,z}) \cdot N_{gr} \cdot d_{-30}^d \max(IMSP_{z,t})) + Dt_{gr,d,z},$ <p>де</p> <p>p_e^{cons} – дозволена потужність об'єкта споживача, з яким укладено договір про постачання, визначена умовами договору про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії, МВт;</p> <p>$d_{-30}^d \max(IMSP_{z,t})$ – максимальна ціна небалансу електричної енергії за попередні 30 днів перед торговим днем d по кожній зоні z.</p> <p>Розрахунок фінансової гарантії після 10 днів, наступних за першим торговим днем d, здійснюється згідно з пунктом 6.1.11 цих Правил.</p>	<p>Пропонуємо виключити з проекту</p>	<p>Запропонована формула некоректна, оскільки містить вираз з діленням на «0»:</p> $(\sum_{e \in gr} p_e^{cons} \cdot 24 \cdot K3_{gr,d,z}).$ <p>Згідно з формовою, наведеною у п.6.1.11:</p> $K3_{gr,d,z} = Kimb_{gr}^{d-30}, \text{ в свою чергу,}$ $Kimb_{gr}^{d-30} = d - 30 \cdot d \left(\frac{\sum_{mp}^{gr} \sum_t^d Wimb_{mp,t,z} }{Wcons_{gr,d,z}} \right),$ <p>згідно з п.2.3.1 Правил.</p> <p>Оскільки для нової СВБ $Wcons_{gr,d,z}$, тобто споживання, дорівнює «0», значення всього виразу буде некоректним.</p> <p>У чинній редакції Правил значення $Wcons_{gr,d,z}$ взаємно скорочуються, чим усувається ділення на «0».</p> <p>Для удосконалення формул пропонуємо розглянути наші пропозиції, надані у листі від 24.02.2022.</p>
<p>10.15. За обґрунтованим зверненням ОСП Регулятор з метою запобігання неефективному функціонуванню ринку</p>	<p>Пропонуємо виключити з проекту</p>	<p>Згідно з Законом України «Про ринок електричної енергії» (статті 1, 2, 68, 69) робота балансуючого ринку та ринку</p>

<p>електричної енергії, зокрема внаслідок дій та будь-якої поведінки учасників ринку, спрямованих на завищення цін та заподіяння економічної шкоди споживачам, має право приймати тимчасові рішення, зокрема щодо особливостей:</p> <p>1) формування заявок на балансуєчому ринку;</p> <p>2) розрахунків плати за небаланси електричної енергії;</p> <p>3) розрахунку максимального обсягу продажу на РДН та ВДР;</p> <p>4) умов спостереження АР за ринком електричної енергії з метою виявлення ознак маніпулювання та заходів, які АР може застосовувати у такому випадку.</p>		<p>допоміжних послуг регулюються Правилами ринку, які є регуляторним актом. Перелічені у підпунктах 3 і 4 цього пункту проекту питання також спрямовані на регулювання господарської діяльності учасників ринку, тому відповідають визначенню регуляторного акту згідно з Законом України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».</p> <p>Таким чином, рішення комісії з наведених вище питань, мають прийматися у порядку, визначеному статтею 15 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», що передбачає попереднє опублікування та публічне обговорення проектів актів. Прийняття «тимчасових рішень» законодавством не передбачене.</p>
---	--	--

Зміни до Правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 308

Редакція проекту рішення НКРЕКП	Зауваження та пропозиції до проекту рішення НКРЕКП	Обґрунтування
<p>1.1.5. У цих Правилах терміни вживаються в таких значеннях:</p> <p>реєстр користувачів програмним забезпеченням ОР (далі – реєстр користувачів) – реєстр, який створює та адмініструє ОР. До реєстру включається інформація про уповноважених осіб учасників ринку РДН/ВДР, яким доручається здійснювати операції на РДН/ВДР із застосуванням програмного забезпечення ОР;</p>	<p>1.1.5. У цих Правилах терміни вживаються в таких значеннях:</p> <p>реєстр користувачів програмним забезпеченням ОР (далі – реєстр користувачів) – реєстр, який створює та адмініструє ОР. До реєстру включається інформація про уповноважених осіб учасників ринку РДН/ВДР, яким доручається здійснювати операції на РДН/ВДР із застосуванням програмного забезпечення ОР. Включення</p>	<p>Пропонується уточнити процедуру включення користувача СУР до відповідного реєстру.</p>

	інформації до реєстру користувачів здійснюється на підставі заяви учасника ринку. Включенням користувача до реєстру користувачів здійснюється не пізніше другого робочого дня від дати отримання Оператором ринку відповідної заяви учасника ринку. Заява (за формою, зразок якої публікується на офіційному вебсайті Оператора ринку), надається в електронному вигляді за кваліфікованим електронним підписом учасника ринку на електронну адресу Оператора ринку;	
1.3.6. ОР зобов'язаний: ... 7) приймати до розгляду від учасників РДН/ВДР пропозиції щодо внесення змін до цих Правил; 8) повідомляти учасникам РДН/ВДР про виключення їхніх уповноважених осіб із реєстру користувачів.	1.3.6. ОР зобов'язаний: ... 7) приймати до розгляду від учасників РДН/ВДР пропозиції щодо внесення змін до цих Правил; 8) повідомляти учасникам РДН/ВДР про включення/виключення їхніх уповноважених осіб із реєстру користувачів.	Якщо Правила будуть передбачати повідомлення про виключення до реєстру, то мають передбачати і повідомлення про включення до реєстру.
1.5.4. ОР надає учасникам РДН/ВДР доступ до програмного забезпечення ОР через їхніх уповноважених осіб, які внесені до реєстру користувачів. Особа може бути уповноваженою на здійснення операцій на РДН/ВДР лише одним учасником РДН/ВДР. ...	1.5.4. ОР надає учасникам РДН/ВДР доступ до програмного забезпечення ОР через їхніх уповноважених осіб, які внесені до реєстру користувачів. ~~Особа може бути уповноваженою на здійснення операцій на РДН/ВДР лише одним учасником РДН/ВДР.~~	Не має законодавчих підстав обмежувати права однієї фізичної особи щодо суміщення трудової діяльності у різних підприємствах – учасниках ринку, в якості користувача.
5.3. За обґрунтованим зверненням ОР Регулятор з метою запобігання неефективному функціонуванню ринку електричної енергії, зокрема внаслідок дій та будь-якої поведінки учасників ринку, спрямованих на завищення цін та заподіяння економічної шкоди споживачам, має право прийняти тимчасове рішення, зокрема щодо встановлення особливостей формування заявок на торги на РДН/ВДР та умов спостереження ОР за РДН/ВДР з метою	Пропонуємо виключити з проекту	Згідно з Законом України «Про ринок електричної енергії» (статті 1, 2, 68, 69) робота РДН/ВДР регулюються Правилами ринку на добу наперед та внутрішньодобового ринку, які є регуляторним актом згідно з Законом України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

виявлення ознак маніпулювання та заходів, які ОР може застосовувати у такому випадку.		Таким чином, рішення комісії з наведених вище питань, мають прийматися у порядку, визначеному статтею 15 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», що передбачає попереднє опублікування та публічне обговорення проектів актів. Прийняття «тимчасових рішень» законодавством не передбачене.
Додаток 7 до Правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку Правила поведінки на ринку «на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку		
<p>1.4. У цих Правилах терміни вживаються в таких значеннях:</p> <p>...</p> <p>маніпулювання ринком – це:</p> <p>подання будь-якої заявки на торги РДН або ВДР, що дає або може давати неправдиві чи такі, що вводять в оману, сигнали щодо пропозиції, попиту або ціни продукту, якого така заявка стосується;</p> <p>подання будь-якої заявки на торги РДН або ВДР, що встановлює або є спробою встановити особами учасника або учасниками РДН/ВДР, які діють узгоджено, ціну одного або кількох продуктів на штучному рівні, якщо учасник, який подав заявку на торги, не довів, що підстави для цього є законними та що така заявка відповідає прийнятій ринковій практиці на відповідних оптових ринках електричної енергії;</p> <p>подання заявок на продаж на РДН або ВДР обсягів електричної енергії, не підтверджених виробництвом, купівлею на РДД, та/або</p>	<p>1.4. У цих Правилах терміни вживаються в таких значеннях:</p> <p>...</p> <p>маніпулювання ринком – це:</p> <p>подання будь-якої заявки на торги РДН або ВДР, що дає або може давати неправдиві чи такі, що вводять в оману, сигнали щодо пропозиції, попиту або ціни продукту, якого така заявка стосується;</p> <p>подання будь-якої заявки на торги РДН або ВДР, що встановлює або є спробою встановити особами учасника або учасниками РДН/ВДР, які діють узгоджено, ціну одного або кількох продуктів на штучному рівні, якщо учасник, який подав заявку на торги, не довів, що підстави для цього є законними та що така заявка відповідає прийнятій ринковій практиці на відповідних оптових ринках електричної енергії;</p> <p>подання заявок на продаж на РДН або ВДР обсягів електричної енергії, не підтверджених виробництвом, купівлею на РДД, та/або</p>	<p>Додаткові критерії, які пропонуються до включення в Правила, не відповідають встановленим Регламентом Європейського парламенту і Ради ЄС № 1227/2011 від 25 жовтня 2011 року «Про доброчесність та прозорість на оптовому енергетичному ринку»:</p> <p>"Маніпулювання ринком" означає:</p> <p>(а) здійснення будь-якої операції або подання будь-якої заявки на торгівлю оптовими енергетичними продуктами, які:</p> <p>(і) надають або, ймовірно, можуть надати неправдиві або оманливі сигнали щодо пропозиції оптових енергетичних продуктів, попиту на них або їх ціни;</p> <p>(ii) встановлюють або є спробою встановлення особою або групою осіб, що діють за домовленістю, штучної ціни одного або більше оптових енергетичних продуктів, окрім випадків, коли особа, яка здійснює операцію або подає заявку на торгівлю, підтверджує, що вона діє на законних підставах, та коли операція чи заявка на торгівлю відповідає загальноприйнятим практикам на відповідному оптовому енергетичному ринку; або</p>

<p>імпортом, та/або акцептованою купівлею на РДН або ВДР;</p> <p>відхилення акцептованої ціни купівлі на ВДР більше ніж на 10 % від середньозваженої ціни на продаж за розрахунковий період;</p> <p>систематичне подання заявок на продаж та на купівлю на ВДР на розрахункові години за умови, що подання заявок на продаж передувало поданню заявок на купівлю і ціни в заявках на продаж вищі ніж ціни в заявках на купівлю.</p>	<p>імпортом, та/або акцептованою купівлею на РДН або ВДР;</p> <p>~~відхилення акцептованої ціни купівлі на ВДР більше ніж на 10 % від середньозваженої ціни на продаж за розрахунковий період;~~</p> <p>~~систематичне подання заявок на продаж та на купівлю на ВДР на розрахункові години за умови, що подання заявок на продаж передувало поданню заявок на купівлю і ціни в заявках на продаж вищі ніж ціни в заявках на купівлю.~~</p>	<p>(iii) передбачають застосування або спроби застосування засобів маніпуляції або будь-якої іншої форми обману чи махінацій, які надають або, ймовірно, можуть надавати неправдиві або оманливі сигнали щодо пропозиції оптових енергетичних продуктів, попиту на них або їх ціни;</p> <p>або</p> <p>(b) розповсюдження через засоби масової інформації, в тому числі Інтернет, інформації, яка надає або, ймовірно, може надати неправдиві або оманливі сигнали щодо пропозиції оптових енергетичних продуктів, попиту на них або їх ціни, у тому числі розповсюдження чуток та неправдивих чи оманливих новин, якщо особі, яка їх розповсюджує, відомо або має бути відомо, що відповідна інформація є неправдивою або оманливою.</p> <p>Випадки розповсюдження інформації для цілей журналістської або художньої діяльності оцінюються з урахуванням норм, що регулюють свободу преси та свободу вияву поглядів у інших засобах масової інформації, крім випадків, коли:</p> <p>(i) відповідна особа в результаті розповсюдження зазначеної інформації прямо чи опосередковано отримує перевагу чи прибуток; або</p> <p>(ii) розкриття або розповсюдження інформації здійснюється з метою введення ринку в оману щодо пропозиції оптових енергетичних продуктів, попиту на них або їх ціни.</p> <p>Відповідні дії учасників ринку можуть відповідати нормальній</p>
---	---	--

		ринковій практиці, не пов'язаній з маніпулюванням ринком.
<p>4.3. Учасник РДН/ВДР та уповноважені ним на здійснення торгових операцій на РДН та ВДР особи зобов'язані:</p> <p>...</p> <p>3) виконувати рекомендації та рішення, що надаються Регулятором та Антимонопольним комітетом України у зв'язку з діями або бездіяльністю учасника РДН/ВДР або його уповноваженої особи, які порушують ці Правила та загрожують упорядкованій та належній роботі РДН/ВДР;</p> <p>4) проходити атестацію користувачів програмного забезпечення ОР у порядку, затвердженому ОР.</p>	<p>4.3. Учасник РДН/ВДР та уповноважені ним на здійснення торгових операцій на РДН та ВДР особи зобов'язані:</p> <p>...</p> <p>3) виконувати рекомендації та рішення, що надаються Регулятором та Антимонопольним комітетом України у зв'язку з діями або бездіяльністю учасника РДН/ВДР або його уповноваженої особи, які порушують ці Правила та загрожують упорядкованій та належній роботі РДН/ВДР;</p> <p>~~4) проходити атестацію користувачів програмного забезпечення ОР у порядку, затвердженому ОР.~~</p>	<p>Законодавство не передбачає атестації учасників ринку або користувачів систем. Тому вимога щодо сертифікації користувача СУР суперечить законодавству.</p>
<p>4.4. Учасникам РДН/ВДР та уповноваженим особам учасника РДН/ВДР заборонено:</p> <p>1) подавати на торги на РДН/ВДР за попередньою домовленістю з будь-яким іншим не пов'язаним відносинами контролю учасником РДН/ВДР заявки на продаж та купівлю електричної енергії з однаковими цінами та обсягами;</p> <p>...</p> <p>4) здійснювати маніпулювання ринком.</p>	<p>4.4. Учасникам РДН/ВДР ~~та уповноваженим особам учасника РДН/ВДР~~ заборонено:</p> <p>1) подавати на торги на РДН/ВДР за попередньою домовленістю з будь-яким іншим не пов'язаним відносинами контролю учасником РДН/ВДР заявки на продаж та купівлю електричної енергії з однаковими цінами та обсягами;</p> <p>...</p> <p>4) здійснювати маніпулювання ринком.</p>	<p>Користувач не є окремим учасником ринку (згідно з визначенням Закону України «Про ринок електричної енергії»), а здійснює певні дії від імені учасника ринку. Відповідні дії користувача вважаються діями учасника ринку. В усіх правовідносинах, що виникають в результаті дій користувача, стороною виступає відповідний учасник ринку. Таким чином, користувач не має окремої суб'єктності на ринку електроенергії. У разі порушення вимог Правил відповідальність несе учасник ринку, а не окрема уповноважена ним особа. Тим більше, відсутні будь-які критерії, за якими би ОР міг визначити, хто припустив порушення: учасник ринку чи користувач.</p>
<p>5.3. Уповноважені особи учасників РДН/ВДР за порушення цих Правил можуть бути виключені ОР з реєстру користувачів без можливості бути зареєстрованим у ньому повторно протягом 2 років з дня такого виключення.</p>	<p>Пропонуємо виключити з проекту</p>	

Від _____ № _____
На № _____ від _____

Національна комісія, що здійснює
державне регулювання у сферах
енергетики та комунальних послуг

*Щодо пропозицій до проекту постанови
НКРЕКП «Про затвердження Змін
до деяких постанов НКРЕКП»*

ПрАТ «Укргідроенерго» опрацювало проект постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП» (далі – Проект постанови), оприлюднений 17.02.2022 на сайті Регулятора, та надає у додатку свої пропозиції та зауваження до нього.

Повідомляємо, що фахівці Товариства готові долучитись до відкритого обговорення НКРЕКП зведених зауважень та пропозицій до Проекту постанови від учасників ринку, у тому числі надісланих ПрАТ «Укргідроенерго» зауважень і пропозицій.

У зв'язку з воєнним станом, введеним в Україні з 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року згідно з Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 та продовженим згідно з Указами Президента України від 14 березня 2022 року № 133/2022 та від 18 квітня 2022 року № 259/2022, реорганізацією робочого процесу у всіх сферах діяльності в державі та з метою оперативного опрацювання пропозиції та зауваження до Проекту постанови було направлено в електронному вигляді у форматі «.docx» на електронну адресу rokhvadze@nerc.gov.ua.

Додаток: Пропозиції та зауваження до проекту рішення НКРЕКП, що має ознаки регуляторного акта, - постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг». Зміни до Правил ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 307 (Порівняльна таблиця) на 6 арк.

Заступник генерального директора
з комерційної діяльності

Богдан СУХЕЦЬКИЙ

ПРОПОЗИЦІЇ ЗАУВАЖЕННЯ

до проєкту рішення НКРЕКП, що має ознаки регуляторного акта, - постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг». Зміни до Правил ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 307
(Порівняльна таблиця)

Чинна редакція	Зміна до Правил ринку	Пропозиції/коментарі УГЕ
Пункт відсутній в чинній редакції	1.11.9. Авторизація користувачів у СУР здійснюється за умови включення користувача до реєстру користувачів СУР.	1.11.9. Авторизація користувачів у СУР здійснюється за умови сертифікації ОСП та включення такого користувача до реєстру користувачів СУР.
1.12.8. ОСП організовує навчання учасників ринку користуванню програмним забезпеченням системи управління ринком і забезпечує їм підтримку та інструктування з цих питань.	1.12.8. ОСП організовує навчання працівників учасника ринку користуванню СУР та забезпечує підтримку та інструктування. За результатами навчання ОСП сертифікує користувачів СУР та включає їхні дані до реєстру користувачів СУР. Користувач СУР може бути уповноважений на здійснення операцій у СУР лише одним учасником ринку. ОСП розробляє та оприлюднює на офіційному вебсайті порядок проведення навчання та сертифікації користувачів СУР. ОСП надає Регулятору доступ до реєстру користувачів СУР.	<i>З метою уникнення непорозумінь є пропозиція зазначити безоплатність/платність такого навчання та включення до реєстру, а також періодичність, у разі необхідності, проходження підвищення кваліфікації користувачем?</i> <i>Незрозуміло яка кількість працівників учасників ринку має бути сертифікована?</i>
6.1.11. Для кожної СВБ g для кожного торгового дня d розраховується розмір необхідної фінансової гарантії за формулою ...	6.1.11. Для кожної СВБ g для кожного торгового дня d по торговій зоні з розраховується розмір необхідної фінансової гарантії за формулою ...	6.1.11. Для кожної СВБ g для кожного торгового дня d по торговій зоні У розраховується розмір необхідної фінансової гарантії за формулою ...

<p>Пункт відсутній в чинній редакції</p>	<p>10.15. За обґрунтованим зверненням ОСП Регулятор з метою запобігання неефективному функціонуванню ринку електричної енергії, зокрема внаслідок дій та будь-якої поведінки учасників ринку, спрямованих на завищення цін та заподіяння економічної шкоди споживачам, має право приймати тимчасові рішення, зокрема щодо особливостей:</p> <p>1) формування заявок на балансуєчому ринку;</p> <p>2) розрахунків плати за небаланси електричної енергії;</p> <p>3) розрахунку максимального обсягу продажу на РДН та ВДР;</p> <p>4) умов спостереження АР за ринком електричної енергії з метою виявлення ознак маніпулювання та заходів, які АР може застосовувати у такому випадку.</p>	<p><i>Запропонована зміна напряду порушує вимоги статті 33 Закону щодо функцій, прав та обов'язків оператора системи передачі.</i></p> <p><i>Відповідно до п. 55 ч. 1 ст. 1 Закону оператор системи передачі є юридичною особою, відповідальною за експлуатацію, диспетчеризацію, забезпечення технічного обслуговування, розвиток системи передачі та міждержавних ліній електропередачі, а також за забезпечення довгострокової спроможності системи передачі щодо задоволення обґрунтованого попиту на передачу електричної енергії і є таким самим учасником ринку е/е.</i></p> <p><i>Окрім того, ОСП оголошує про виникнення надзвичайної ситуації в ОЕС України у разі якщо порушення безпеки постачання електричної енергії призвело до виникнення надзвичайної ситуації в ОЕС України. Критерії настання надзвичайної ситуації в ОЕС України та порядок її оголошення визначаються у кодексі системи передачі</i></p> <p><i>Контроль цін та/або визначення заподіяння економічної шкоди споживачам не відносяться до функції ОСП.</i></p> <p><i>Доцільно впровадження терміну «неефективне функціонування ринку електричної енергії».</i></p>
---	--	---

Зміни до Правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 308

Чинна редакція	Зміна до Правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку	Пропозиції/коментарі УГЕ
<p>Пункт відсутній в чинній редакції</p>	<p>3.2.13. Після «закриття воріт РДН» ОР здійснює перевірку загального обсягу продажу електричної енергії на добу постачання в заявках на продаж учасників РДН/ВДР.</p>	<p><i>Виникає питання стосовно того, що рахується загального обсягу продажу електричної енергії, це обсяг поданий в заявці, чи реалізований учасником ринку на РДН/ВДР.</i></p>

	<p>У разі подання електропостачальником та/або трейдером заявок на продаж на РДН загальним обсягом продажу електричної енергії на добу постачання, що перевищує 50 МВт, та за умови наявності однієї з таких обставин:</p> <p>учасник РДН/ВДР, що подав заявку, не здійснював продаж електричної енергії на РДН/ВДР протягом попередніх 90 днів;</p> <p>у учасника РДН/ВДР, що подав заявку, протягом попередніх 90 днів змінився керівник та/або уповноважена особа, що здійснює операції на РДН та ВДР;</p> <p>заявлений учасником РДН/ВДР загальний обсяг продажу електричної енергії на добу постачання перевищує максимальний добовий обсяг, що подавався ним протягом попередніх 90 днів більше ніж у 2 рази.</p> <p>ОР не пізніше 12:10 звертається до такого учасника РДН/ВДР із запитом щодо надання пояснення походження заявлених для продажу на РДН обсягів електричної енергії в торговій зоні по кожному розрахунковому періоду доби постачання. Учасник РДН/ВДР до 12:20 надає ОР інформацію про походження заявлених для продажу на РДН обсягів електричної енергії, що потребують пояснення, а саме:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) власний ЕІС-код та код ЄДРПОУ; 2) ідентифікатор торгової зони, в якій подається така заявка; 3) обсяги електричної енергії на кожний розрахунковий період доби постачання (МВт·год), придбані за двостороннім(-ми) договором(-ами); 	<p><i>Ускладняється для виробників електричної енергії, електроустановки яких перебували в капітальних ремонтах/реконструкції, тощо</i></p>
--	--	---

	<p>4) ЕІС-код та код ЄДРПОУ учасника(-ів) ринку, які продали електричну енергію учаснику РДН/ВДР за двостороннім(-и) договором(-ами);</p> <p>5) реєстраційні дані (дата та номер) двостороннього(-ніх) договору(-ів);</p> <p>6) прізвище, ім'я, по батькові уповноваженої особи, що подала заявку.</p> <p>У разі ненадання учасником РДН/ВДР підтвердження походження заявлених для продажу на РДН обсягів електричної енергії у встановлений термін ОР має право відхилити заявки на торги на РДН та торги на ВДР та починаючи з доби, наступної за днем звернення ОР із відповідним запитом, призупинити участь такого учасника у РДН/ВДР на строк до 7 календарних днів.</p>	
Пункт відсутній в чинній редакції	<p>5.3. За обґрунтованим зверненням ОР Регулятор з метою запобігання неефективному функціонуванню ринку електричної енергії, зокрема внаслідок дій та будь-якої поведінки учасників ринку, спрямованих на завищення цін та заподіяння економічної шкоди споживачам, має право прийняти тимчасове рішення, зокрема щодо встановлення особливостей формування заявок на торги на РДН/ВДР та умов спостереження ОР за РДН/ВДР з метою виявлення ознак маніпулювання та заходів, які ОР може застосовувати у такому випадку.</p>	<p><i>Доцільно впровадження терміну «неефективне функціонування ринку електричної енергії».</i></p>

**Додаток 7 до Правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку
Правила поведінки на ринку «на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку**

<p>1.4. У цих Правилах терміни вживаються в таких значеннях:</p> <p>інсайдерська інформація - інформація точного характеру, що підлягає оприлюдненню у відповідності до вимог чинного законодавства, але не оприлюднена та прямо чи опосередковано стосується обсягів електричної енергії, що пропонуються для купівлі або продажу на РДН та/або ВДР, і яка, у разі її оприлюднення, мала б значний вплив на ціни, що формуються на РДН/ВДР;</p> <p>продукти - обсяги електричної енергії, що пропонуються для купівлі або продажу у заявках на РДН та/або на ВДР;</p> <p>маніпулювання ринком - подання будь-якої заявки на торги РДН або ВДР, що: дає або може давати неправдиві чи такі, що вводять в оману, сигнали щодо пропозиції, попиту або ціни продукту, якого така заявка стосується;</p> <p>встановлює або є спробою встановити особами учасника або учасниками РДН/ВДР, які діють узгоджено, ціну одного або кількох продуктів на штучному рівні, якщо учасник, який подав заявку на торги, не довів, що підстави для цього є законними та що така заявка відповідає прийнятій ринковій практиці на відповідних оптових ринках електричної енергії.</p>	<p>1.4. У цих Правилах терміни вживаються в таких значеннях:</p> <p>інсайдерська інформація - інформація точного характеру, що підлягає оприлюдненню у відповідності до вимог чинного законодавства, але не оприлюднена та прямо чи опосередковано стосується обсягів електричної енергії, що пропонуються для купівлі або продажу на РДН та/або ВДР, і яка, у разі її оприлюднення, мала б значний вплив на ціни, що формуються на РДН/ВДР;</p> <p>продукти - обсяги електричної енергії, що пропонуються для купівлі або продажу у заявках на РДН та/або на ВДР;</p> <p>маніпулювання ринком – це: подання будь-якої заявки на торги РДН або ВДР, що дає або може давати неправдиві чи такі, що вводять в оману, сигнали щодо пропозиції, попиту або ціни продукту, якого така заявка стосується; подання будь-якої заявки на торги РДН або ВДР, що встановлює або є спробою встановити особами учасника або учасниками РДН/ВДР, які діють узгоджено, ціну одного або кількох продуктів на штучному рівні, якщо учасник, який подав заявку на торги, не довів, що підстави для цього є законними та що така заявка відповідає прийнятій ринковій практиці на відповідних оптових ринках електричної енергії;</p>	<p><i>Є необхідність узгодження цього терміну з визначеннями в рамках Регламенту (ЄС) № 1227/2011 від 25 жовтня 2011 року про доброчесність та прозорість на оптовому енергетичному ринку.</i></p>
--	---	--

	<p>подання заявок на продаж на РДН або ВДР обсягів електричної енергії, не підтверджених виробництвом, купівлею на РДН, та/або імпортом, та/або акцептованою купівлею на РДН або ВДР;</p> <p>відхилення акцептованої ціни купівлі на ВДР більше ніж на 10 % від середньозваженої ціни на продаж за розрахунковий період;</p> <p>систематичне подання заявок на продаж та на купівлю на ВДР на розрахункові години за умови, що подання заявок на продаж передувало поданню заявок на купівлю і ціни в заявках на продаж вищі ніж ціни в заявках на купівлю.</p>	
<p>4.3. Учасник РДН/ВДР та уповноважені ним на здійснення торгових операцій на РДН та ВДР особи зобов'язані:</p> <p>...</p> <p>3) виконувати рекомендації та рішення, що надаються Регулятором та Антимонопольним комітетом України у зв'язку з діями або бездіяльністю учасника РДН/ВДР або його уповноваженої особи, які порушують ці Правила та загрожують упорядкованій та належній роботі РДН/ВДР.</p>	<p>4.3. Учасник РДН/ВДР та уповноважені ним на здійснення торгових операцій на РДН та ВДР особи зобов'язані:</p> <p>...</p> <p>3) виконувати рекомендації та рішення, що надаються Регулятором та Антимонопольним комітетом України у зв'язку з діями або бездіяльністю учасника РДН/ВДР або його уповноваженої особи, які порушують ці Правила та загрожують упорядкованій та належній роботі РДН/ВДР;</p> <p>4) проходити атестацію користувачів програмного забезпечення ОР у порядку, затверджену ОР.</p>	<p><i>Періодичність проведення атестації мін-макс пропонується чітко встановити.</i></p>
<p>Пункт відсутній в чинній редакції</p>	<p>5.3. Уповноважені особи учасників РДН/ВДР за порушення цих Правил можуть бути виключені ОР з реєстру користувачів без можливості бути зареєстрованим у ньому повторно протягом 2 років з дня такого виключення.</p>	<p><i>Не має зауважень, але не зрозуміло яким документом буде встановлюватись за результатами підтвердження порушення.</i></p>